

XXII. ÉVFOLYAM 1-2. SZÁM

JÓ VADÁSZATOT!

Az OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezetének lapja

Hírlevél

- Vadászjegy-érvényesítés
- Köszöntő
- Kopjafa emléknap
- Gerjementi vadásznapi
- Vadászkinológia
- Szalonka Monitoring
- Vadmacska
- Hód
- Őzgida mentés
- Dirofilaria
- Hivatásos vadászok versenye
- Trófeaszemlék

Mottó:

*Sose fordítsd vadászfegyvered csövét
olyasmí felé, amit nem akarsz eltalálni!*

A VADÁSZJEGYEK ÉRVÉNYESÍTÉSE PEST VÁRMEGYÉBEN

Az Országos Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete a vadászjegyek 2025/2026-os vadászati idényre történő érvényesítése kapcsán az alábbi tájékoztatást adja:

Csoportos érvényesítésre – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – továbbra is biztosítunk lehetőséget. Azok a vadászatra jogosultak (vadásztársaságok, erdőgazdaságok), akik élni kívánnak a lehetőséggel, előzetesen az alábbi telefonszámon tudnak majd bejelentkezni: **+36 1 311-9608**.

Ha vadásztársunk megbíz azzal, hogy részére is érvényesítsük a vadászjegyet és nem kívánja átadni kártyaalapú vadászjegyet, akkor egy meghatalmazást kérünk tőle arra, hogy a meghatalmazott eljárhat a nevében az érvényesítéssel kapcsolatban. A kártya átadását meghatalmazásnak tekintjük, ez esetben nincs szükség külön okira.

FONTOS! 2025. január 16-ától megszűnik az ügyfélkapu, és ez a vadászjegy online történő érvényesítését is érinti! További információ az OMVK Központ honlapján olvasható: <https://omvk.hu/oldal/vadaszjegy>

2024. december 23-tól 2025. január 5-ig az iroda zárva lesz.

Az egyénileg történő érvényesítést 2025. január 6-tól (hétfő) kezdjük meg az irodában:

Cím: 1051 Budapest, Nádor utca 34. (bejárat a Garibaldi utcából)

2025. január 6-tól február végéig minden munkanapon:
hétfőtől csütörtökig 8:30-tól 12:00-ig, 12:30-tól 16:00 óráig
pénteken: 8:30-tól 12:00 óráig várjuk a vadászokat.

Az érvényesítés díjai:

- vadászjegy 25.000 forint
- kamarai tagdíj 4.000 forint,
- biztosítás (felelősség és baleseti) egységesen 3.000 forint
- a 70 év feletti, illetve a 70. életévüket 2025-ben betöltő vadásztársaink tagdíjmentességet élveznek

Fizetni bankkártyával is lehet.

A vadászjegyek érvényesítésével kapcsolatos minden friss információ az itt található QR kód segítségével az OMVK honlapján elérhető.

Az OMVK a 2025. évi Vadászévkönyvet digitális formában bocsátja sportvadász tagjaink rendelkezésére.

Személyes érvényesítéskor kérhető a nyomtatott formátumú példány is, amíg a készlet tart.

KÖSZÖNTŐ

Üdv a vadásznak, tisztelet a vadnak! Magunk között így köszöntjük egymást, és ez elegendő is, ha magunk között vagyunk. Ám amikor külső szemlélők is rálátnak vadászközösségünkre, akkor talán meg is fordulhatna a köszöntés, és kívánhatnánk tiszteletet a vadásznak. Szerencsére itt a Vadászkamarán belül egymás között vagyunk, de a törekvéseink mozgatórugója mégis az kell, hogy legyen, hogy úgy formáljuk a közösségünket, hogy rászolgáljanak a vadászok a tiszteletre.

Közösség, szolgálat, tisztelet. Talán össze is foglalja ez a három fogalom azt a gondolatvilágot, amely mentén elfogadva a felkérést, majd megkapva a bizalmat, megkezdtem szolgálatomat az OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezetének elnökeként. A legnagyobb taglétszámú szervezetként bizonyos, hogy tagságunk kisebb hányadával volt szerencsém eddigi munkám során kapcsolatba kerülni, ezért itt szeretnék néhány bemutatkozó információt megosztani Önökkel, Veletek. 46 éves békéscsabai származású erdőmérnök, férj és családapa vagyok, első generációs vadász. A szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola élőnyúl befogásai óta a vadgazdálkodás és vadászat részei az életemnek, mindennapjaim-

nak. A Pest vármegyei közegbe munkám kapcsán kerültem és 22 éve ide tartozónak tartom magamat, a NEFAG Nagykovácsi Erdészeti és Faipari Zrt., mint első munkahelyem által. A Pusztavacsi Erdészeti volt az a helyszín, ahol gyökeret eresztett és ahonnan azóta is táplálkozik vénáimnak az a része, amiben a vadászvér folyik. Az itt kialakított térségi együttműködés – amit ma már Gerjementi Vadászszövetség néven sokan ismerhetnek – volt az a fórum, ami a közösségi munka felé terelt vagy inkább sodort el. A 16 évnyi szövetségi munka hitette el velem, hogy érdemes és kötelező szerepet vállalni a közösségépítés, véleményformálás, érdekképviselet terén.

Stabilitás, alkalmazkodás, szakmaiság. Ez a három fogalom pedig a célkitűzéseim gondolatvilágát foglalja össze. Érdemes a stabilitást előre venni, hiszen tágabb értelemben az Országos Magyar Vadászkamara és annak vezetése az elmúlt években megteremtette azt az anyagi és erkölcsi stabilitást az érdekképviseleti munkához, amelyből lehet építkezni, erőt meríteni. Szűkebb értelemben pedig a helyi Területi Szervezet munkatársai jelentenek olyan biztonságot mind a tagság, mind a vezetőség számára, ami miatt problémamentességre számíthatnak az érintettek. Ezen a helyen is jár a köszönet nekik az eddigi munkájukért! Az alkalmazkodáshoz nem is kell kommentár, hiszen a szenvedélyünk tárgyát képező természeti környezetben ez a legfontosabb vezénylő erő, ami nélkül sem rövid, sem hosszú távon nem remélhetünk sikerességet. Az elmúlt évek próbatételei csak ráerősítettek arra, hogy nagyfokú alkalmazkodóképesség szükséges már a túléléshez is, nemhogy a fejlődéshez. Alkalmazkodnunk kell paradox helyzetekhez, hiszen egyes területeken egyes vadfajok tekintetében a drasztikusan lecsökkent létszámhoz kell alkalmazkodnia a vadászatra jogosultaknak; ugyanabban az időpillanatban más területeken más vadfajok tekintetében a megnövekedett létszámhoz. Ugyanígy alkalmazkodást igényel a gazdatársadalomban, mező- és erdőgazdálkodásban jelen lévő változások sora. Ide soro-

lom a hivatásos vadászok megbecsülésének kérdéskörét is, hiszen a gazdasági környezet változásai itt is kikényszerítik az alkalmazkodást, különben „elnéptelenedik” a szakma. Pedig a szakmaiság teremti meg egyáltalán a lehetőségét annak, hogy képes legyen vadászközösségünk az alkalmazkodásra. Ennek a szakmaiságnak pedig egyértelmű hordozói a hivatásos vadászok, de rajtuk kívül valamennyi vadásztársunk is, aki akár középfokú, akár felsőfokú szinten valaha is áldozott időt és energiát a szakma tanulására függetlenül attól, hogy nem ez vált a kenyérkereső munkájává.

Partnerség. Ez az a nagyra nőtt burok, amelyen a gondolataim szerint belül kell tartani az összes

tényezőt, elvet és gyakorlatot. Minden felvetést, ellenvéleményt és véleményazonosságot bele lehet helyezni ebbe a burokba, és ezen belül lehet tartani. Az én megközelítésem az, hogy ezt nemcsak meg lehet tenni, hanem meg kell tenni. Ez persze egy időigényes feladat és nyitottságot is feltételez. Ez a nyitottság bennem megvan, és bíztatok minden érintettet, hogy éljenek a partnerség lehetőségével apróságok és nagyívű elképzelések terén egyaránt. Ezzel a nyitottsággal és vadászbarátsággal köszöntöm tagságunkat, és javaslom mindenkinek, hogy az olvasás után irány ki a területre!

Fehér Sándor

Fotó: Fülöp Bálint

BESZÁMOLÓ AZ ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZKAMARA FŐVÁROSI ÉS PEST VÁRMEGYEI TERÜLET SZERVEZETÉNEK 2023. ÉVI GAZDÁLKODÁSÁRÓL

Bevezető

Az Országos Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete 2023. évre tervezett költségvetése az előző évek gyakorlatának megfelelően pénzforgalmi szemléletben készült.

A 2023-as évi költségvetési terv-előirányzatát, hasonlóan a 2022-es évihez, nagyban meghatározta a világpolitikai helyzet és a már 2 éve tartó orosz-ukrán háború globális hatása.

Területi szervezetünknel a 2023-as év szakmai programokban bővelkedett. Ezek közül is kiemelten nagy érdeklődés követte a Kinológiai Bizottság által szervezett előadásokat, bemutatókat.

A 2023-as évi működés során (is) természetesen mindig a költségtakarékos, észszerű gazdálkodást szem előtt tartva igyekezett a szervezet a napi feladatokat ellátni az alapszabályban rögzítetteknek megfelelően.

I. Bevétel

2023 évre tervezett összes bevétel: 161.377 E Ft

2023-as évben realizálódott összes bevétel: 175.315 E Ft

Utóbbi, 13.938 E Ft-tal (109 %) haladja meg a 2023-as évre tervezett összes bevételt.

Az értékesítéshez kapcsolódó bevételek többnyire terv szinten alakultak. Egyik kivétel ez alól az Egyéb bevételek sorban szereplő támogatások összege, amely a költségvetés tervezésekor még nem volt ismert. Így a változás tervhez viszonyítva 150 %-os.

A pénzügyi műveletek bevételeit a Magyar Államkincstárnál jegyzett Diszkont Kincstárjegy

gyek vásárlása során elért hozammal 182 %-on sikerült teljesíteni.

Vadászjegyet váltott/érvényesített 12 596 vadász (a tervezett 12 500 taggal szemben), akik közül 10 827 fő 70 év alatti. A vadászjegyből befolyt bevétel a tervhez képes 101 %-os, terv szintű. Ez összegben, 480 E Ft - tal több a tervzettnél, azaz 62.980 E Ft.

A külföldiek vadászati engedélyének kiváltásából keletkező bevétel 93 %-on realizálódott, azaz 5.120 E Ft folyt be a vadászatukhoz kapcsolódóan. A terv 1500 db havi (30 napos) engedély kiadására szolt, melyből 1487 db havi engedély valósult meg (99 %). Ezzel szemben a többhónapos vadászati engedélyek értékesítése várakozás alatt alakult/maradt. (51 %).

A vadászvizsga iránt továbbra is folyamatosan nagy az érdeklődés. Ezt mutatja mind a vizsgákon való résztvevők száma (mindösszesen 824 fő, az íjász és a solymász kiegészítő vizsgával együtt), mind a befizetett vizsgadíjból származó bevétel, 115 %-os megvalósulása. A jelentkezők „vizsgaigényének” továbbra is nehéz volt eleget tenni az erre vonatkozó, 2023-ban érvényes törvényi szabályozás, a napi maximális 20 fős limit mellett.

Az **Igazgatási szolgáltatási díjak** bevétele azt mutatja, hogy 32 fő jelezte, hogy „elvesztette” a vadászjegyet a 2023-as évben és nyújtotta be kérelmét annak pótlására. A vadászjegy pótlás díja a 2023-as évtől 12.500 Ft.

Biztosítási jutalék a vadászjegyek érvényesítésekor a Groupama Biztosító Zrt. által ajánlott

vadászbiztosítási szolgáltatás megvásárlásakor keletkezik.

Az **Egyéb közvetített szolgáltatások** mínusz 5 % -os változása mögött a postai szolgáltatás igénybevételének a csökkenése, másrészt a távközlési szolgáltató váltással elért kedvezőbb díjcsomag használata áll.

A **Tagdíj bevétel** is terv szinten alakult. A tervezett 43.200 E Ft - al szemben 43.308 E Ft a bevétel. Ez létszámban azt jelenti, hogy 70 év alatti tervezett 10.800 fővel szemben 10.827 vadász fizetett tagdíjat.

A **Támogatások** között az alábbi pályázatok összegei szerepelnek:

- Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzatnál elnyert pályázatra (kerületen belüli tagóvodákban állatvédelmi szemléletformáló kiadványok, könyvek) kifizetett/megvalósult összeg szerepel 500 E Ft értékben.
- Agrárminisztérium támogatása a Vizsla Főverseny Alföldi Regionális válogatójára: 500 E Ft
- Az OMVK Központi szervezetétől érkezett támogatások:
 - a Kiemelt Kamarai Célok elnyert pályázataira (4 program) utalt 3.050 E Ft-ot
 - Vizsla Főverseny Alföldi Regionális válogatójára adott 1.000 E Ft-ot
 - Az OMVK Központ évközben meghirdette a Hivatásos Vadászok Eszközbeszerzés Programját (2023). Erre a szervezetünkhöz 55 társaságtól érkezett pályázat 11.544 E Ft értékben. Ebből a 2023-es évben leszámolt 28 vadásztársaság 6.037 E Ft összegben.
 - Valamint a Hivatásos Vadászok Eszközbeszerzési Programja 2022-es évről áthúzódó elszámolásaira átvezetett összeg 11.444 E Ft

A költségvetési terv készítésekor még nem volt ismert valamennyi fenti támogatás. Így a támogatások összege 150 %-os változást mutat a tervhez képest.

Pénzügyi műveletek bevételei soron a 2022-es év végén és a 2023-as évben a Magyar Államkincstárnál az 1-3 hónapos futamidejű Diszkont Kincstárjegyek (HUF) vásárlásinak a **hozamával sikerült a tervezett bevétel 182 %-át elérni.**

II. Kiadások

2023 évre tervezett összes kiadás: 161.097 E Ft

2023-as évben realizálódott összes kiadás: 163.295 E Ft

Utóbbi, 2.198 E Ft-tal haladja meg a 2023-as évre tervezett összes kiadást, ami százalékban: 101 %.

Anyagjellegű költségek összességében 428 E Ft megtakarítást mutat a tervhez képest. Ezen belül jelentősebb eltérések soronként:

Rezsi költség: óvatos tervezés vonzata cca mínusz 1.514 E Ft (0,24 %)

Irodaszer, nyomtatvány magasabb költségét indokolja az új típusú vadászbizonyítványok és az új típusú beírókönyvek beszerzése.

Támogatások sorban a Kiemelt Kamarai Programra benyújtott és megvalósult pályázatok támogatására fordított anyagjellegű költség összege szerepel. A pályázatokhoz kapcsolódó személyi jellegű kifizetések a költségvetés 2. pontjában jelennek meg. Tervezéskor ez a fajta költség nem megosztás nem látható.

Kiadványok, rendezvények költségei alatt egyrészt az őszi Hírlevél, valamint a Pest vármegei vadásznapi támogatása jelenik meg.

Vadászvizsga költsége 125 %-on realizálódott. Itt a lőterek díj tételei (ún. „fejpénzei”) dominálnak. Valószínűsíthető a gyakorlati vizsgarész „erősebb” látogatottsága az esetleges sikertelen lőtéri vizsgák miatt. Összege: 4.824 E Ft. Továbbá az elméleti vizsgarészhez bérelt terem díja is jelentősen (háromszorosára) emelkedett az

elmúlt évben. Erre a célra 673 E Ft került kifizetésre. Utóbbi tétel hatása cca. plusz 10 % változással bír ezen a soron.

Személyi jellegű költségek mindösszesen sora terv szinten alakult. A „sorok között” (jogviszony/alkalmazás) történt némi átrendezés év közben.

A tervhez képest forintban erőteljesebb sorok, mint pl. a **költségtérítés, reprezentáció és egyéb személyi jellegű költségek** az éves szakmai programok vonzata. Többek között a hivatásos vadászok rendészeti képzésének, továbbképzésének, a hivatásos vadászok versenyének, a vizsla főverseny regionális döntőjének „kiszolgálása” megvalósítása.

Összegezve elmondható, hogy a szervezet a meghatározott feladatait teljesítette.

OMVK Területi Szervezete 2023-as évi eredménye: 12.020 E Ft

III. Finanszírozás

Pénzeszközök:

Nyitó 2023. január 1-én: 30.160 E Ft

Záró 2023. december 31-én: 10.381 E Ft

A pénzeszközök állományt befolyásolta többek között:

1. Előző évhez hasonlóan a szabad pénzeszközök egy része áthelyezésre került egy a Magyar Államkincstárnál vezetett számlára, melyből max. 3 hónapos futamidejű Diszkont Kincstárjegyeket vásárolt a szervezet. Ezáltal 14.542 E Ft hozamot sikerült elérni 2023-as évben a tervezett 8.000 E Ft-al szemben.
2. A Hivatásos Vadász Eszközbeszerzési Programra a Központ átutalt 11.544 E Ft-ot. Ebből a 2023-es évben kifizetésre került 6.037 E Ft támogatás. (A program 2024. február 29-án záródott.)

A Hivatásos Vadász Eszközbeszerzési Program (2023). számokban:

- Megkötött Támogatási szerződés: 55 db
- Elnyert támogatás: 11.544.200 Ft
- Leadott/elszámolt/utalványozott pályázatok össz: 55 db
- **Ebből 2023-as évben kifizetett pályázat 28 db**
- Kifizetett/kiutalt támogatás összesen: 11.348.043 Ft
- **Ebből 2023-es évben kifizetett pályázat 6.036.925 Ft**
- OMVK részére visszautalt összeg (2024): 196.157 Ft

Fotó: Bíró Gabriella

Országos Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete			
Az egyszerűsített éves beszámoló mérlege (Adatok ezer forintban)			
	Előző év	Előző év helyesbítése	Tárgyév
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK)			
A. Befektetett eszközök	134 908		178 124
I. Immateriális javak			
II. Tárgyi eszközök	74915		72079
III. Befektetett pénzügyi eszközök	59 993		106 045
B. Forgóeszközök	31 014		12174
I. Készletek			
II. Követelések	854		1 793
III. Értékpapírok (lekötött betét)			
IV. Pénzeszközök	30 160		10 381
C. Aktív időbeli elhatárolások	460		542
Eszközök összesen	166 382		190 840
FORRÁSOK (PASSZÍVÁK)			
D. Saját tőke	142 122		154 142
I. Induló tőke			
II. Tőkeváltozás/eredmény	173 796		142 122
III. Lekötött tartalék			
IV. Értékelési tartalék			
V. Tárgyévi eredmény alaptevékenységből (közhasznú tevékenységből)	-31 674		12 020
VI. Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből			
E. Céltartalék			
F. Kötelezettségek	24 260		36 698
I. Hátrasorolt kötelezettségek			
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek			
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	24 260		36 698
G. Passzív időbeli elhatárolások			
Források összesen	166 382		190 840

Fotó: Bíró Gabriella

Országos Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete Az egyszerűsített éves beszámoló eredménykimutatása (Adatok ezer forintban)						
	Alaptevékenység			Összesen		
	előző év	helyesbítés	tárgyév	előző év	helyesbítés	tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele	94 326		94 934	94 326		94 934
2. Aktivált saját telj. értéke						
3. Egyéb bevételek	48 603		65 839	48 603		65 839
ebből :						
tagdíj	43 148		43 308	43 148		43 308
alapítótól kapott befizetés						
támogatások	5 275		22 531	5 275		22 531
4. Pénzügyi műveletek bevétele	76		14 542	76		14 542
A. Összes bevétel (1+2+3+4)	143 005		175 315	143 005		175 315
ebből: közhasz. tev. bevételei						
5. Anyagjellegű ráfordítások	42 756		45 066	42 756		45 066
6. Személyi jellegű ráfordítások	81 872		94 766	81 872		94 766
ebből vez.tiszts.viselők jutt.	13 880		19 703	13 880		19 703
7. Értékcsökkenési leírás	4 757		5 647	4 757		5 647
8. Egyéb ráfordítások	45 294		17 816	45 294		17 816
9. Pénzügyi műveletek ráford.						
B. Összes ráfordítás (5+6+7+8+9)	174 679		163 295	174 679		163 295
ebből: közhasz. tev. ráfordítás						
C. Adózás előtti eredmény (A-B)	-31 674		12 020	-31 674		12 020
10. Adófizetési kötelezettség						
D. Tárgyévi eredmény (C-10)	-31 674		12 020	-31 674		12 020

OMVK Pest vármegyei szervezetének 2023. évi költségvetése (adatok 1000 forintban)	2023	
	terv	tény
1. Nettó árbevétel	94 163	94 934
1.1. Átengedett díjbevétel	85 500	88 189
1.1.1. Vadászjegy bevétel	62 500	62 980
1.2. Vadászati engedély	5 500	5 120
1.3. Vadászvizsga bevétele	17 500	20 089
1.2. Egyéb nettó árbevétel	8 663	6 745
1.2.1. Szolgáltatás	313	400
1.2.2. Biztosítási jutalék	4 750	2 933
1.2.3. Reklám		
1.2.4. Egyéb közvetített szolg.	3 600	3 412
2. Egyéb bevételek összesen	59 214	65 839
2.1. Tagdíj bevétel	43 200	43 308
2.2. Támogatások	14 994	22 531
- Ebből Hiv. vadászok eszk.besz. 2022	11 444	11 444
- Ebből Hiv. vadászok eszk.besz. 2023		6 037
2.2. Egyéb bevétel	1 020	0
3. Pénzügyi műveletek bevételei	8 000	14 542
4. Egyéb technikai/átfogó jellegű bevételek		
Bevételek összesen (1+2+3+4)	161 377	175 315
1. Anyagi jellegű költségek összesen	45 410	44 982
1.1. Anyagköltség	1 500	1 552
1.2. Rezsiköltség	2 000	486
1.3. Gépjármű üzemeltetés	2 000	2 133
1.4. Irodaszer, nyomtatvány	1 560	2 772
1.7. Támogatások	5 900	2 935
1.8. Kiadványok, rendezvények	4 500	5 135
1.9. Szakkönyv, szaklap	1 500	1 069
1.10. Vadászvizsga költsége	4 500	5 631
1.11. Posta, telefon, internet	8 850	6 831
1.12. Bankköltség, biztosítás	5 100	6 481
1.13. Szakbizottsági feladatok	3 000	2 182
1.14. Működési jellegű szolgáltatás	5 000	7 775
2. Személyi jellegű költségek összesen	98 481	94 769
2.1. Bérek és tiszteletdíjak	70 405	70 532
2.1.1. Bérköltség	48 900	49 363
2.1.1.1. Biztosítási járulék (50%)	1 800	1 466
2.1.2. Tiszteletdíj	19 705	19 703
2.2. Egyéb személyi jellegű költségek	16 200	15 679
2.2.1. Költségtérítés	200	525
2.2.2. Reprezentáció	1000	2 087
2.2.3. Megbízás-vizsgáztatás, takarítás	14 000	9 620
2.2.4. Egyéb személyi jellegű költségek	1 000	3 447
2.3. Járulékok	11 876	8 558
2.3.1. Járulék	11 876	8 558
2.3.2. Egyéb adók		0
3. Pénzügyi műveletek költségei	0	0
Költségek összesen (1+2+3)	143 891	139 751
1. Értékcsökkenés leírása	5 500	5 648
2. Egyéb ráfordítások	11 706	17 812
2.1. Egyéb ráfordításokból támogatás	11 444	17 481
Egyéb ráfordítás összesen (1+2)	17 206	23 460
Egyéb átfutó jellegű ráfordítások	0	84
Költségek és ráfordítások összesen	161 097	163 295
Bevételek és kiadások különbözete	280	12 020

Első vadásznapi napom

A Kopjafa Emléknapi nap gyerekszemmel a Kóhalma Vadásztársaságnál

Eljött a nagy nap, izgatottan készülődtem és vártam az újdonságokkal kecsegtető élményeket. Vajon mennyire lesz érdekes? Reméltem, hogy nem fogok unatkozni. Ahogy megérkeztünk, már ért is az első izgalom: kiszálltunk az autóból és hangos dörrenésektől rezzenem össze, körbenéztem, és rögtön megláttam honnan jön a durrogás, zöldbe öltözött vadászok adtak le lövéseket a repülő narancsszínű korongokra, néha el is találták azokat, az elején a közepébe, át is járt a vadásznapi hangulata. Tudtam, hogy nem leszek egyedül, megkerestem Dorkát, aki már többször eljött ide és tudja, mit merre találunk. Először megnéztük az állatsimogatót, ahol kecskéket, csacsit etethettünk, később pár szál fűvel a lovakat is csemegéztettük. A természetismereti vetélkedő nagyon tetszett, sok újdonságot tanultam az erdő élővilágáról, kipróbálhattam, mennyire vagyok jó az íjászatban. Nagyon megörültem, amikor megláttam a lovas fogatot, több körre is felültünk, körbejártuk a környező erdei ösvényeket. Nagyon néztem, amikor

megpillantottam az erdő közepén a vadászház mellett egy játszóteret, erre nem is számítottam, a játékok kipróbálásával jó pár percet eltöltötünk. A sok mozgás után jól esett az ebéd, sokféle finomság készült a kondérokban, szabad tűzőn, nekem nagyon finom szarvaspörkölt volt a lakoma. A vetélkedő eredményhirdetése komoly esemény volt, a felnőttekkel (nekik főző- és lövészverseny volt) együtt izgatottan vártuk, ki milyen eredményt ért el. Nagyon örültem a kapott ajándékoknak, és az emléklapra is vigyázni fogok, otthon kiteszük majd. Emlékszem, megnéztük a kitömött vadállatokat és az öztrófeákat (kicsit fura volt a sok csont). Rengeteg élménnyel gazdagodtam, közel éreztem magamhoz a természetet, jó volt a szabadban eltölteni egy izgalmas, játékos napot. Jövőre is szeretnék itt lenni!

Hamar Liliána 2. osztályos
Fotó: Ring Attila

XVI. GERJE MENTI VADÁSZNAPOK

CEGLÉD, 2024. OKTÓBER 4-5.

Az idei esztendőben október 4-5-én XVI. alkalommal került megrendezésre a Gerjementi Vadásznapi rendezvénysorozat.

Sajnálatos módon a péntek délelőttre tervezett gyermekvadásznapot elmosta az eső. A délutáni kulturális program szerencsére fedett helyen került megszervezésre, és így az érdeklődők betekintést nyerhettek Boros Zoltán festőművész barátunk műhelytitkaiba. Egy remek érdekfeszítő előadáson tudhattunk meg érdekességeket a művész ceruza-, kréta- és ecsetkezelésének titkairól. Diákkal és remek történetekkel is fűszerezett előadás után a vendégek egy szerény kis állófogadás mellett beszélgethettek egymással és a művésszel.

Szombatra már kegyesebb volt hozzánk az ég, hűvös volt az idő, de legalább nem esett az eső. Ennek ellenére számos vadász, barát és érdeklődő gyűlt össze a Ceglédi Strandfürdő előtti téren.

Az elnökségben helyet foglalt dr. Jámbor László az OMVK elnöke, Rác Gábor az OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezetének örökös tiszteletbeli elnöke, dr. Sótonyi Péter az Állatorvostudományi Egyetem rektora, Fehér Sándor az OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezetének elnöke, aki egyben a Gerjementi Vadásztársaságok és Vadászok Szövet-

ségének elnöke, dr. Battay Márton sportvadász alelnök és Pető Zoltán titkár.

Az ünnepség a szokásos módon kezdődött, egy kiváló dámbika felravatalozásával, amely a hajnali cserkelésen került terítékre a NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészeténél. A Vadászhimnusz elhangzása után a szövetség zászlója is őrzőt cserélt. A rendezvény házigazdái szerepét betöltő Ceglédi Rákóczi Vadásztársaság első alkalommal vette át egy évre megőrzésre a zászlót.

A beszédek sorát Csáky András Cegléd város polgármestere indította a házigazda jogán és nyitotta meg a rendezvényt. Ezután dr. Jámbor László lépett a mikrofonhoz és tartotta meg ünnepi beszédét. Az elnök úr elárulta, hogy saját megyei rendezvényein kívül a Gerjementiek rendezvényén járt a legtöbb alkalommal, mióta kamarai elnök. Kiemelte, hogy példaértékű ez az együttműködés, ami ebben a térségben a résztvevő vadásztársaságok között tapasztalható.

Szólt még a jelenlévőkhöz dr. Sótonyi Péter rektor úr is, aki köszöntötte az egybegyűlteket, és megköszönte, hogy a vadászati kitüntetését egy ilyen jó hangulatú rendezvényen veheti át. A beszédek Fehér Sándor úr zárta, majd a kitüntetések átadására került sor.

Mint minden évben, ezúttal is az a megtisztetés érte a rendezvényt, hogy Pest vármegye más vadászterületein működő vadásztársaságok tagjai is itt vehették át a kitüntetésüket.

A délelőtt zárásaként a Pipacs Vadászkürt Együttes az „Ehrenfanfare” hangjaival köszöntötte az elismerésben részesített vadászokat.

A délután folyamán remek vadászkutya-bemutatót láthattunk két szakértő kutyavezető, Bathó Henriett és Szloboda István se-

gítségével. Megismerkedhettünk az agarak futtatásának és kiképzésének titkaival. Láthattuk munka közben az igen agilis és lelkes tacsokópókat.

Mivel a röptetés a helyszíni körülmények között nem volt lehetséges, így a vadászmadarak kézről kézre jártak a felnőttek és a gyerekek közt, amit tiszteletre méltó egykedvűséggel viseltek.

A vendégeket az ebéd idején az állandó fellépőnek számító Gerje Party fúvós együttes szórakoztatta.

A főzőverseny eredményhirdetése is megtörtént. A zsűri bevallotta, hogy évről évre nehezebb a dolguk, mert a csapatok egyre magasabb színvonalon készítik el az étkeket. A győztes Mák László egyéni induló lett.

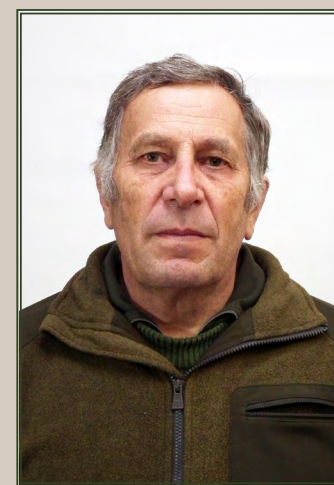
Ismét megválasztásra került a Szövetség pálinkája, amelyet ezúttal Kovács Károly (Pilisi Petőfi Vt.) főzött mindenki örömére.

Kitüntettek:

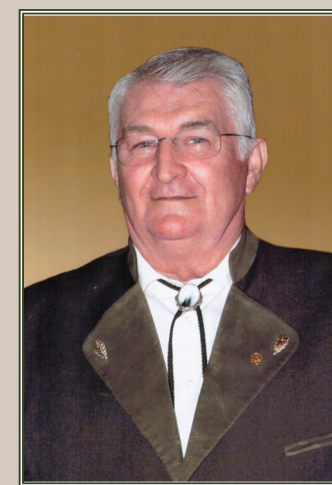
Vadászkamara Aranyérme: Kollár István
Nimród Vadászérem: Almássy Sándor, Csepregi László, Dobos Gábor, Fórizs László, dr. Sótonyi Péter, Tóth Tibor, Török Zoltán
Gróf Nádasdy Ferenc emléklakett: NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészete
Hubertus Kereszt gyémánt fokozat: Hetesy Károly
Hubertus Kereszt arany fokozat: dr. Bencze József, Hajdú László, Patócs István, Varró Kálmán, ifj. Zelenka Pál
Hubertus Kereszt ezüst fokozat: Gábor Péter, Miklós Olivér, Ondó László

Mihály János
GVV Sz. alelnöke

Gratulálunk vármegyénk kitüntetett vadászainak!

Kollár István
Vadászkamara Aranyérme

Kósa Ferenc
Vadászkamara Érdemérme

Kloczka Mihály
Magyar Vadászatért
Érdemérem

Rehor Ferenc
Magyar Vadászatért
Érdemérem

Almási Sándor
Nimród Vadászérem

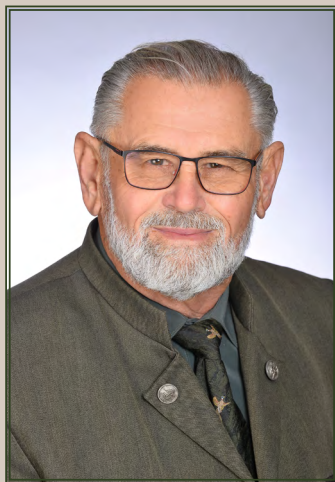
Fórizs László
Nimród Vadászérem

Tóth Tibor
Nimród Vadászérem

Török Zoltán
Nimród Vadászérem

Csepregi László
Nimród Vadászérem

Dobos Gábor
Nimród Vadászérem

Dr. Sótonyi Péter
Nimród Vadászérem

NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészete
gróf Nádasdy Ferenc emléklakett

Vármegyénk idei – kamarai vagy szövetségi – kitüntetettjei között szerepel még Szidnai Laci bácsi, aki az idén töltötte be 90. életévét. Születésnapját együtt ünnepelhattuk otthonában, és e jeles alkalommal átvehette az Országos Magyar Vadászati Védegyelet kitüntetését, a Magyar Vadászatért Érdemérmét, amelyet Pechtol János úr adott át. Kun Edit festőművész festménye díszítette azt a különleges tortát, amelyet kifejezetten Laci bácsi tiszteletére készítettek. A CIC sem feledkezett meg az OTB nyugalmazott elnökéről, tőlük a CIC aranyérmét vehette át. Az Országos Magyar Vadászakamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete egy – Boros Zoltán festő- és grafikusművész grafikáival készített – díszoklevelet adott át Laci bácsinak, aki az év folyamán később átvehette az agrárminiszter által adományozott Életfa Emlékplakett arany fokozatát is.

A fékvételeket Polster Gabriella készítette

Gyermektáborok Pest vármegyében 2024-ben

Négy Évszak Vadásztáborok Katalinpusztán

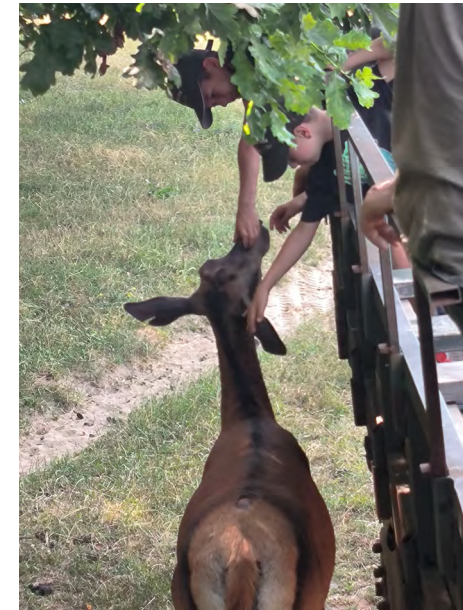
Az utóbbi évekhez hasonlóan, ebben az évben is a Katalinpusztai Kirándulóközpont és Erdei Iskola adott helyet vadásztáborainknak, melyeket ismét az OMVK és annak Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezetének segítségével sikerült megvalósítanunk.

Első táborunkat (Nemeskéri Kiss Géza vadásztábor) július 8-14-ig tartottuk meg, míg a másodikat (Herman Ottó vadásztábor) július 22-28-ig. A két táborban összesen 40 gyermek vett részt.

A tábor napirendje nagy gondossággal megszervezett egymásra épülő programokon alapult, melyben a szakmai programok mellett váltakozva szerepeltek az interaktív foglalkozások, csapatjátékok, kalandos és érdekes feladatok, komoly kihívások és vicces szituációk. Ezeket a játékos foglalkozásokat ugyanolyan fontosnak tartjuk, mint a szakmai programokat, kirándulásokat és az ügyességet fejlesztő kézműves foglalkozásokat. A sok elfoglaltság miatt mindkét hét nagyon gyorsan eltelt.

A kedvező időjárásnak köszönhetően nem kellett átszerveznünk az előre megtervezett programokat. Minden évben kötelező programjaink az éjjeli vadlesek, vadászati program keretében a hazai vadfajok megismerése, vadászati kultúra (a tábor névadójáról), éjjeli túra, tanösvények, íjászat, solymászat, vadászkutyás program utánkereséssel, vadászati módok megismerése, állathangutánzás, terítékkészítés, vadászkürtjelek megismerése. A tábori program minden évben hasonló, de mégis egy kicsit változik az előző évekhez képest. Ennek az oka, hogy a visszatérő gyermekeink miatt szeretjük egy kicsit változatosabbá tenni a programkínálatot.

Idén a legújabb programunk a Nógrádi Vadaspark volt, ami rengeteg élményt nyújtott számunkra. Ez a program nagyon tartalmasnak és hasznosnak bizonyult. Mindenki tátott szájjal nézte a rengeteg vad semmiből történő megjelenését, amikor a „terített asztalhoz” igyekeztek. Életre szóló élmény volt, hiszen itt nincsenek bezárva az

állatok, hanem az élőhelyükön, testközelből lehet megcsodálni őket. Amerre a szem ellátott, erdő és dombok, erdő és dombok... A közepén egy hatalmas tisztás, ahová az eledeleket szállító traktor hangjára főleg gímszarvasok, dámszarvasok, szikaszarvasok és muflonok jönnek elénk. Ezek után nagyon sok érdekességet hallottunk Villányi Pétertől az állattokról, a vadasparkról, vadgazdálkodásról egyaránt.

Idén is ellátogattunk vadászati emlékhelyekre. Szokásunkhoz híven megemlékeztünk – elénekeljük a vadászhimnuszt, és leraktuk a megemlékezés koszorúját a Rózsa kunyhónál és Királyréten a Hubertus emlékműnél. A megemlékezést egy perces néma csenddel zártuk.

A tábor programjában érdekességként az idén szerepelt még talaj és vízvizsgálat, valamint a Land Art program (természeti kép készítése), amiket szintén nagyon élveztek a gyerekek.

Gyermekprogramok a Szigetalmi Családi Vadasparkban

A Szigetalmi Családi Vadaspark 2 éve tartja meg nyári és őszi táborait. Táborunk napközis jellegű, teljes ellátással a 7-14 éves gyermekek részére. A gyerkőcök részt vesznek parkunk mindennapos életében, gondozzák állatainkat, etetnek, itatnak, takarítanak és ezeket a feladatokat mind örömmel csinálják. Vannak külön programjaink is, amivel kicsit színesítjük a „munkát”, mint pl. a lovaglás, az íjászat, a csónakázás, a vadmentőben traktoros etetés stb. Szerencsére táboraink jól sikerülnek, már vannak visszajáró gyermekek is. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy sokat beszélgessünk velük az állatokról és a felelős állattartásról!

Táboraink mellett nagyon sikeres a csoportvezetés, amelyet ovisok és kisiskolások részére tartunk. Ez egy kb. 1.5-2 órás körbevezetés Vadasparkunkban, ahol megismertetjük a gyermekekkel háztáji állatainkat, az erdeinkben élő vadfajokat és néhány hazánkban nem honos állatfajt is bemutatunk. Beszélgetünk többek között a vadászat fontosságáról, a természetvédelemről is. Fontosnak tartjuk, hogy a beszélgetésbe bevonjuk őket is, hiszen így sokkal érdekesebb a részükre, valamint kitartó odafigyelésüket jutalmazzuk egy kis kisvasutazással, ami nagyon nagy kedvenc az

Utolsó este még egy nagy vetélkedőt rendeztünk, ahol megmutathatta mindenki azt, hogy KI MIT TUD! Vasárnap reggeli után még hangyavasutaztunk, majd a tábor zárása, az emléklapok, oklevelek, ajándékok, kiosztása következett.

Mindannyian nagyon jól éreztük magunkat. A gyerekek nagyon érdeklődőek és ügyesek voltak. Lelkesen vettek részt a foglalkozásokon, és az utolsó nap megkérdezték, hogy miért nem kéthetes a tábor? Igazuk van! Tényleg annyi programunk volt, hogy meg lehetett volna tölteni vele két hetet is! Fáradtan, de élményekkel és sok új barátal gazdagodva vártuk a szülőket ebéd után.

A viszontlátás reményében búcsúztunk el ismét egymástól. Reméljük, jövőre ismét találkozunk!

Kemenes Rita

Négy Évszak Vadászati-Természetismereti táborok vezetője

előadások után. Programjainkat többek között az Országos Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete közreműködésével és támogatásával valósítjuk meg.

Vadasparkunk és Vadmentő Központunk egyik fő célja a szemléltetés és az oktatás, hiszen úgy látjuk erre nagy szükség van és szerencsére igénylik is az idelátogató családok és csoportok.

Szigetalmi Családi Vadaspark és Vadmentő Központ

Pest vármegyei vadászkinológia

Az Országos Magyar Vadászkamara Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezetének Kinológiai Bizottsága 2024-ben is folytatta az előző években megkezdett munkáját.

A Bizottság elsődleges feladata a Vadászati Alkalmassági Vizsgák bonyolítása, amelyből három alkalommal rendezett úgynevezett apróvad VAV-ot Pest vármegye területén, illetve a szabályzatnak megfelelően állított ki VAV igazolványt olyan vadászkutyák részére, amelyek az FCI (Nemzetközi Kinológiai Bizottság) keretein belül az adott fajták fajtagondozóinál megfelelő tenyészvizsgát tettek.

MEOESZ fajtagondozóknál tett tenyészvizsgák abban az esetben felelnek meg VAV kiváltásra, ha azt korábban az Országos Kinológiai Szakbizottság jóváhagyta és azok feladatsora megegyezik vagy több az adott VAV szabályzatban foglaltakkal. Ilyen vizsgák például a vizslák esetében az Őszi Tenyészvizsga, Vízi Mezei Vizsga, Mindenés Vizsla Vizsga, retrieverek esetében a munkavizsga. Ilyen vizsgák megléte esetén a kutya tulajdonosa kérvényezheti a Kinológiai Bizottság elnökénél – egy regisztrációs költség megfizetésével – a VAV igazolvány kiadását.

A Fővárosi és Pest Vármegyei Területi Szervezetének Kinológiai Bizottsága az OMVK által kiírt pályázat nyújtotta lehetőségek birtokában a 2024-es évben nagy hangsúlyt fektetett az oktatás, nevelés kérdéseire. Bizottságunk fontosnak tartja a kutyákkal szembeni érzékenyítés és nevelés témakörét a legfiatalabb generáció számára. Lehetőségünk nyílt Dánszentmiklós fennállásnak 750. évfordulójára rendezett nagyszabású eseményen megjelenni, és ott egésznapos, fiataloknak szóló programokat szervezni. A program keretén belül vetélkedőkkel, kvízzjátékkal, vadászkutyás bemutatókkal igyekeztünk a fiatal generációt közelebb hozni a kutyákhoz, a kutyázáshoz, ezen belül a vadászathoz és a vadászkinológiához. Lehetőségünk nyílt ezen rendezvény apropójaként egy információs füzetet kiadni „Vadászkutyák” címen, amelyet több száz kisiskolás gyermekhez juttatunk el színes képanyaggal és a fajtákat, munkáikat bemutató szöveggel, megismertetni őket a hazánkban előforduló vadászkutyákkal.

Szintén a pályázat nyújtotta lehetőségek folyamánként az idei évben tovább folytattuk a 2023-ban már sikeresen megrendezett konferen-

ciatorozatunkat, amelyekre hivatásos és sportvadászok nagy számú regisztrálása érkezett. A konferencia 5 alkalommal fogadta az érdeklődőket a Ceglédberceli Turul Vadásztársaság vadászházában és vadászterületén. A program keretén belül a közönség előadásokat hallgathatott meg a vadász-kutyázás, a kiképzés, a kultúra különböző területeiről, illetve gyakorlati bemutatón vehettek részt, amelynek fő irányvonala a vadász-kutyakiképzés köré épült. A vadászkinológiai területén elismert szakemberek fogadták el a Bizottság meghívását és segítették azon törekvésünket, hogy a vadásztársadalom minél jobban megismerje és kerüljön közelebb a vadász-kutyázáshoz, a vadász-kutyák munkájához, a kutyás életformához. Előadást tartott Agyaki Gábor, Babiczky Attila, Hári Csaba, elméleti és gyakorlati előadást tartott Tauber István és Papp György.

Az OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezetének Kinológiai Bizottsága több alkalommal ingyenes lehetőséget biztosított az érdeklődők számára Vadászati Alkalmassági Vizsgára való felkészítő tanfolyamokkal. A tanfolyamot Tauber István FCI aranykoszorús mestervezető vezette. Szép számmal jelentek meg vadász-kutyások, akik később vadásztársaikkal sikeres vizsgát tettek.

2024-ben is megrendezésre került az Országos Vizsla Főverseny. Ezúttal az OMVK Kinológia Szakbizottsága új rendszer szerint, úgynevezett meghívásos módon fogadta a nevezéseket. A meghívásos rendszerben megszűntek a megyei és területi válogatók, amelynek egyértelműen szakmai oka volt, és adott elv szerint gyakorlatilag

bármely megyéből bármilyen számú nevezés érkezhett. A nevezés feltételei között szerepelt az adott kutya FCI származtatása, azaz a köznyelvben megfogalmazottak szerint törzskönyvezett ebnek kellett lennie, vezetőjének vadászjeggyel és feddhetetlen vadász és vadász-kutyás múlttal kellett rendelkeznie, illetve a nevezett vadász-kutyának minimum Őszi Tenyészvizsgát vagy Vízi Mezei Vizsgát kellett eredményesen teljesítenie a nevezési határidőig. A felhívás alapján országosan 26 kutya nevezését regisztrálták a szervezők. Itt kell megjegyezni, hogy a 26 érvényes nevezésből 8 Pest vármegye területéről érkezett, ami azt jelenti, hogy a nevezések közel egyharmadát megyénk adta. Ez a tény büszkeséggel kell, hogy eltöltse Kinológia Bizottságunkat. A nevezési eredmények összesítése alapján 20 kutya kapott meghívást a Vásárosnaményban megrendezett Országos Vizsla Főversenyre, amelyből 6 Pest vármegye területéről került ki.

Ezúton is szeretnénk gratulálni a Főversenyen sikeresen szereplő vadásztársaiknak és kutyáiknak a kiemelkedő munkájukhoz. Kiemelten gratulálunk Rácz Péternek, aki a verseny második helyezette lett Csipkés-küti Utász nevű rövidszőrű magyar vizsla kanjával.

Megtiszteltetés és büszkeség számunkra, hogy a 2024-es Országos Vizsla Főverseny vezetőbírói tiszttét ismét bizottságunk elnöke, Babiczky Attila láthatta el.

OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete – Kinológiai Bizottság

Erdei Szalonka Monitoring Program és 2024. évi eredményei

Az Európai Unióhoz való csatlakozást követően hazánkra is kötelezően betartandó Madárvédelmi irányelv értelmében az erdei szalonka (*Scolopax rusticola*) tavaszi vadászatát beszüntették. Az Országos Magyar Vadászati Védegylet jóvoltából azonban 2009-ben elindult az Országos Erdei Szalonka Monitoring Program, melynek célja a faj tavaszi lesvadászat-hagyományának megőrzése. A program aktuális, 2021–2025-évi ciklusának feladata a vonuló állomány nagyságáról, összetételéről és a kis számú hasznosítás teljesüléséről való adatgyűjtés. A program továbbra is két fontos részből épül fel: a vonulás megfigyeléséből, vagyis egy szinkronszámlálásból és a mintagyűjtésből.

A megfigyelés, ahogy minden évben az év 7. naptári hetének szombati napján, idén február 17-én kezdődött és a 13. hét szombatjáig, március 30-ig tartott. Ebben a hét hétben minden szombati napon kizárólag a megfigyelések zajlottak, vagyis a mintavételezéseket a hét többi napján február 15. és március 31. között végezheték a program résztvevői. Fontos, hogy a mintavételezést csak a programban részt vevő, vadászatra jogosult írásos engedélyvel végezhetik a vadászok. A program feltételei nem változtak a korábbi évhez képest. Standonként 5 madár elejtésére volt lehetőség a mintavételi szabályok (szárny minta beküldés) betartása mellett. A szabály ugyanaz! A mintagyűjtés továbbra is vadászati tevékenység, tehát annak szabályait betartva – az elejtéseket az egyéni vadászati naplóban vezetve és vadgazdálkodási jelentésben rögzítve –, a megfelelő engedélyek birtokában lehet csak részt venni benne. Bér vadászati értékesítése nem engedélyezett!

A programhoz minden évben van lehetőség csatlakozni. Ebben az esetben nyugodtan forduljanak segítségért a területileg illetékes

vadászkamarákhoz, illetve a vármegyei koordinátorokhoz, és kérjék el az aktuális menetrendet. Fontos azonban, hogy aki csatlakozni szeretne, az a kérelmet még jóval a program kezdete előtt (legalább egy hónappal) nyújtsa be, hogy a szükséges engedélyek megérkezzenek az első megfigyelési napra. 2024-ben Pest vármegyében összesen 41 vadászatra jogosult önkéntes végezte el a megfigyeléseket összesen 172 standon. Ezúton is köszönjük minden megfigyelőnek és mintavevőnek a kitartó munkáját.

Az alábbi diagrammokon jól látszanak az elmúlt 4 év megfigyelési adatai. A legszembetűnőbb adat a 2022 évi megfigyelési eredmény. 2022 év elején volt egy nagyobb lehűlés, mely nagy mértékben visszafogta a madarak mozgását. A vadászatra jogosultak megfigyelései és beszámolóí alapján abban az évben majdnem egy teljes hónappal elcsúszott a tavaszi szalonkahúzás. Ez természetesen a megmintázott madarak számán is észrevehető volt.

A program célja a folyamatos adatgyűjtés annak érdekében, hogy megalapozott ismereteink legyenek arról, hogy a tavaszi elejtések nem veszélyeztetik a madarak védelmi helyzetét.

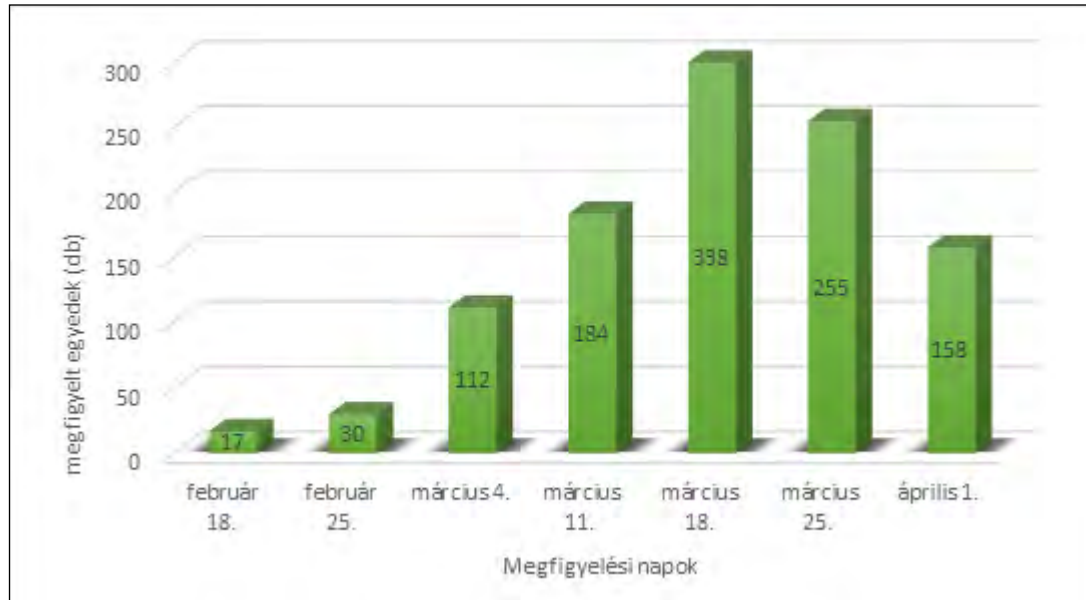
Nyeső Cintia

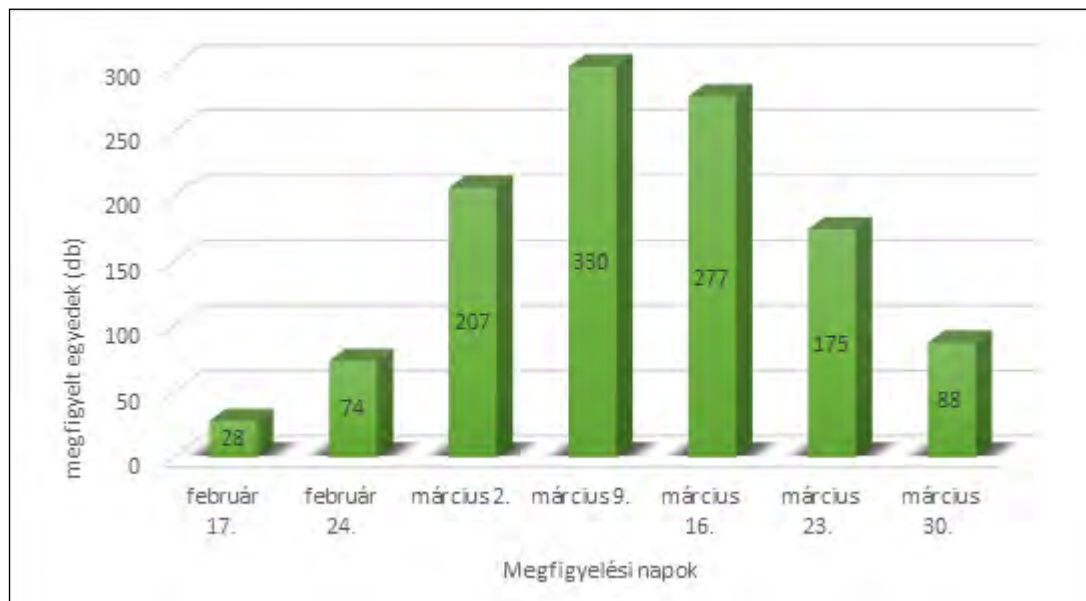
Fotó: dr. Schally Gergely és Nyeső Cintia

HALLHATATLAN VADÁSZ

Az Év Emlőse: A Vadmacska

A 2023 évi eredményeket összefoglaló diagramm: Összesen: 1094 db

A 2024 évi eredményeket összefoglaló diagramm: Összesen: 1179 db

Bizonyára többen is megfigyeltek már erdőszéli réten, késő délutáni napsütésben a környezetéről megfélekedve, fűszálak között mozgó, egérre, pocokra koncentráló nagytestű, cirmos bundamintázatú macskát. Szerencsés esetben vadmacskával volt dolgunk, de fennáll a bizonytalanság. Hogyan lehet felismerni, hogy valóban vadmacskát látunk-e vagy egy nagytestű házi macskát, esetleg a két faj kereszteződéséből eredő hibridet?

A rokonság sokat számít

A vadmacska és a házi macska nagyfokú küllemi hasonlósága közeli rokonsággal jár együtt. Egészen a közelmúltig az európai vadmacskát és az afroázsiai vadmacskát egy fajnak tekintette a tudomány. Genetikai vizsgálatok alapján azonban az Európában vadon élő vadmacska-állomány különálló fajnak bizonyult. A házi macska az afroázsiai vadmacska közel-keleti alfajának háziásításából származik. A mi vadmacskánkkal közeli rokon fajként könnyen hibridizálódik, ráadásul az utódok termékenyek, tovább is tudnak szaporodni. A házi macska megközelítően tízezer évvel ezelőtt a Közel-Keleten, az ún. „termékeny félhold” területén szegődhetett az emberhez. Tudatos háziásítása az ókori Egyiptomban kezdődött, ahol szent állatként tisztelték a gabonraktárakat rágcsálóktól mentesítő szolgálata miatt. A domesztikáció nem eredményezett számottevő anatómiai változást a vadon élő őshöz képest. Bár már évezredek óta együtt él az emberrel, ugyanakkor, a kutyával ellentétben, közismerten csak félig háziásított társállatunk. Gyorsan és meglehetősen könnyen képes elvadulni és önállóan fenntartani magát, beilleszkedik a vadmacskák társas rendszerébe, vagyis önálló mozgáskörzetet tarthat fenn, amit a szomszédos vadmacskák „tisztelősen tartanak”. Európában a rómaiak hódításával terjedt el, de napjainkra a világ szinte minden tá-

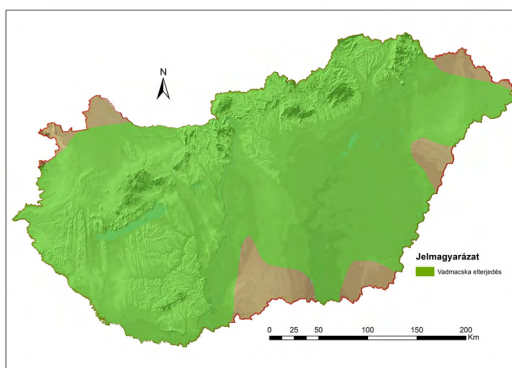
voli pontjára eljutott, például az Antarktiszra (!) is élnek házi macskák. Problémát jelent, hogy a Földön élő több száz millió háznál tartott macska döntő többsége véletlenszerűen szaporodik. A természetben élő és az oda csak kijáró házi macskák is súlyos ökológiai problémákat okoznak. Emiatt a fajt a világ 100 legveszélyesebb idegenhonos inváziós faja között tartják számon. Tökéletes vadászok, még emberi gondoskodás mellett is zsákmányolnak. A világállományt tekintve évtrendjükben legalább kétezer zsákmányfaj fordul elő, az apró rovaroktól az ötkezes madarakig, emlősig minden célpontjuk lehet. Zsákmányszerzésükből adódik tehát a legnagyobb probléma, hiszen nem tesznek különbséget – a sok gyakori faj egyedei mellett ritka kisméretűket, madarakat, gyíkokat is megfognak. Ráadásul a zsákmányuk nagyjából felét az elejtés helyszínén hagyják, negyedét mutatják be a gazdájuknak és negyedét fogyasztják el. További súlyos gond a vadmacskával való hibridizáció és macskabetegségek közvetítése. De térjünk vissza a vadmacskánkra.

A házimacska is vérmes vadász (fotó: Dr. Váczi Olivér)

Hol találkozhatunk vadmacskával?

Hazai (kameracsapdás és vadgazdálkodók körében végzett kérdőíves) felmérések alapján a vadmacska elterjedési területe lassú növekedést mutat, ami nagy valószínűséggel összefügg az erdőborítás növekedésével. Ebből adódóan olyan területeken is megjelenhet, ahol korábban nem figyelték meg jelenlétét. Vagyis bármely alkalmasnak tűnő élőhelyen érdemes rá odafigyelni. A közelmúltban például az ország nyugati határszélén számos addig felderítetlen területen kimutattuk kameracsapdákkal a faj jelenlétét. Ugyanakkor a terjeszkedés együtt jár a kóbor és a házaktól kijáró házi macskákkal való gyakoribb találkozással is, így a fajtévesztés is fennállhat. Kedveli a változatos korú és fafajösszetételű, természetes aljnövényzettel, cserjeszinttel rendelkező, vagyis a számára kellő takarást és búvóhelyet, például faodvakat, sziklaüregeket biztosító lombhullató és vegyes állományú erdőket. Azokat az erdőket, erdőrészeteket részesíti előnyben, amelyekben számottevő álló és földön fekvő holtfa törzs található, amelyek táplálékot és búvóhelyet jelentenek a prédefajok számára. Kameracsapdás felvételeink mutatják, hogy a vadmacskák gyakran megfordulnak a kistrágyák által előszeretettel használt fekvő fatörzsek körül. Általában elkerülik a lakott területeket, a telepített, zavart és aljnövényzet nélküli erdőket, valamint az intenzív mezőgazdasági művelés alatt álló területeket. A vadmacska nem kizárólagosan erdei faj. Fontos számára az élőhelyének mozaikossága, vagyis, hogy az erdők közelében zsákmányban gazdag gyepek és vizes élőhe-

Potenciális elterjedési terület a hibrid egyedeket is számítva

A vadmacska elsősorban éjszakai vadász (fotó: Dr. Lanszki József kameracsapdás felvétele)

lyek is legyenek. Közvetlen megfigyelésre főként erdőszéli füves területeken számíthatunk, mivel tökéletes rejtőszíneinek köszönhetően az erdőben szinte észrevehetetlen.

Rejtőzködő életmód

A vadmacska magányosan élő és főként szürkületben és éjszaka aktív vadász, de kölyöknevelés idején és nyugalmas területen nappal is aktív. A nappal azért főként takarásban, faodvakban, sziklaüregekben, farakások alatt, magas fák ágain vagy kotorékban tölti. A fajtársak számára fontos üzenetet hordoznak a fatörzseken elhelyezett szagjelzések, a vizelet, az ürülék, az anális mirigy feromonjai, amelyek egyrészt jelzik a terület foglaltságát, ezen kívül a terület gazdájának ivaráról, szaporodási állapotáról (pl. vemhes, szoptat) is üzenetet közvetítenek. Korábbi hazai rádiótelemetriás vizsgálat szerint a kifejlett vadmacskák mozgáskörzete 100-900 hektár, a számukra fontos források (pl. táplálék, víz, búvóhely) rendelkezésre állásától függően. A hímek poligámok, vagyis nem csak egy nőténytől lehetnek egyszerre utódaik, így mozgáskörzetük több nőtényt is lefedheti; a nőtényekre viszont szigorú térbeli elkülönülés jellemző. A vadmacska pacsmagolási (párási) időszaka januártól márciusig tart. A vemhesség időtartama 63-66 nap, április-májusban kölykezik. Előfordulhat esetleg évi két alom is – a második június-júliusban – ha az első alom elpusztul. Az alomnagyság természetes körülmények között 2 és 5 kölyök között alakul, átlagosan 3. A kölykök

Vadmacska lesben (fotó: Dr. Takács András Attila)

vakon jönnek a világra. A takarást nyújtó üreget 4-5 hetesen hagyják el először, 10-12 hetesen már vadásznak az anyjukkal együtt, 4 hónaposan már önállóak, és a család a kölykök 5 hónapos korában végleg felbomlik. Az ivarérettséget mindkét nem 10 hónaposan éri el, de a kandúrok ekkor még nem feltétlenül vesznek részt a szaporodásban. A vadmacska akár 15 évig is élhet.

A vadmacska (és a házi macska is) egyaránt alkalmazza a cserkelő és az „ül és vár” vadászati stratégiát. A kisebb méretű rágcsálókat, madarakat vagy aktívan keresi és becserkészi, vagy egyhelyben várakozik, majd a megjelenő nagyobb méretű zsákmányra, például nyúlra ráugrik. A zsákmányejtést hajlékony testalkata, hangtalan haladását segítő, lábujjak közti tokba visszahúzható, de a zsákmány fogására és kezelésére alkalmas, éles karmai mellett fejlett érzékszervei is segítik. Ellentétben a jelentős üreginyúl sűrűségű területeken (pl. Skócia, Ibériai félsziget) végzett vizsgálatokkal, a hazai vadmacskák számára a nyúlfélék étrendi szerepe alárendelt. A vadmacska, az elvadult házi macska és hibridjük táplálkozásában egyaránt a kisméretű elsődlegesek, másodlagosak a madarak. Ezek mellett ritkán fogyaszt nyulat, gyíkokat, békákat, bogarakat, egyéb rovarokat. Szükség esetén dögből is eszik, és „szerencsétlen” találkozás esetén a kisebb testű rokont (házi macskát) is elejti. Az elvadult házi macska versenyelőnye táplálékhiányos időszakban mutatkozik meg, a vadmacskával ellentétben ugyanis a házak közelében fellelhető forrásokat (búvóhely, macskatáp, háziállat vágási maradék) is képes hasznosítani.

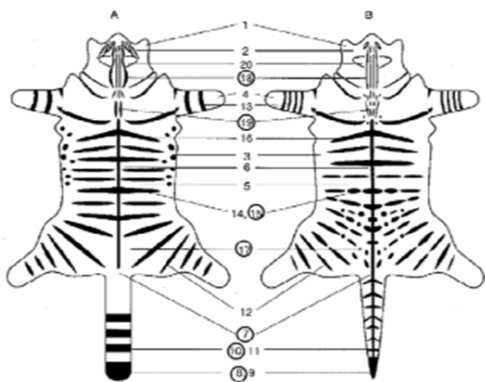
Az elkülönítés nehézségei

A vadmacska és a hozzá hasonló színezetű, cirmos mintázatú elvadult, vagy kóbor házi macskák alaposabb szemrevételezéssel jól felismerhetők, de a köztes jelleget mutató hibridek elkülönítése nagyon nehéz vagy szinte lehetetlen. Az elkülönítésük csak genetikai azonosítással végezhető el biztosan. Mégis hogyan ismerhetjük fel terepen, küllemi bélyegek alapján, hogy a megfigyelt macska házi, hibrid vagy vadmacska lehet? A tarka, fekete, vörös színezetű házi macskák könnyen felismerhetők, csak a cirmos mintázatúakkal érdemes tovább foglalkoznunk. A megfigyelésre gyakran nagyon rövid idő áll rendelkezésünkre. A legfontosabb külső bélyegek, amiket érdemes elsőként alaposabban szemügyre vennünk, a fark formája és mintázata, valamint a hát szíjaltsága. A vadmacska farka dús szőrzetű, kifejezetten vastag, tompán végződik, a farkvég fekete. A farkon általában 3-5 vastag, sötét gyűrű látható, amelyek a gyűrűk közti világos sávoktól élesen elkülönülnek. A háton a sötét szőrzetből összeálló sáv a farktőnél véget ér. A házi macska farka a rövidebb szőrszálak miatt vékonyabb, a fark hegyesen végződik, a gyakran keskeny és nagyszámú farkgyűrűt a fark hátoldalán sötét színű sáv köti össze. A hibridek gyakran a nagyobb testű (4-5 kg-os) vadmacska testalkatát és testméretét mutatják, vastag farkkal, de nagyszámú keskeny (esetenként „dupla”) és alul nem záródó farkgyűrűvel. A farkgyűrűk záródása sajnos a közvetlen megfigyelések esetén nem látható. A vadmacska bundamintázata jellemzően halványabb, mint a házi macskáé, az oldalsávok többsége nem töredezett

Egy hibrid megjelenésű macska (fotó: Jakab Sándor)

(nem pettyezett), hosszabb szőrzete miatt teste zömökebb, lábai vaskosabbak, orrtájéka szélesebb, feje durvább, fülkagylója arányaiban kisebb. A vadmacska és a házi macska, valamint hibridjük elhullott állapotában bélhosszúság méréssel (a csak prédán élő vadmacska esetén a legkisebb az index-érték) és koponya morfológia alapján is jól elkülöníthetők, de legmegbízhatóbban molekuláris genetikai elemzéssel igazolható a hovatartozásuk.

Vadmacska - házi macska gerezna összehasonlítása (Kitchener és munkatársai 2005 nyomán)

Karakter:

1. Fehér szín az állon
2. Arc sávok
3. Sötét hasi pöttyök
4. Fehér szín a mancson
5. Fehér szín az oldalakon
6. Fehér szín a háton
7. Háti sáv hosszirányú kiterjedése
8. A farokvég formája
9. A farokvég színe
10. Farokgyűrűk elkülönülése
11. Farokgyűrűk elrendeződése (záródása)
12. Hátsó láb sávozottsága (lábszalag)
13. A mellső lábat körülvevő szalagok
14. Círmos (tabby) bundamintázat (sávazottság)
15. Oldal- és a tompor sávok töredezettsége
16. A test csíkozottsága
17. Tompor (medence téjékon) pöttyezettsége
18. Tarkó sávazottsága (fejsávok)
19. Vállsávok
20. A fül külső felületének színe

A ma már 15 éves Vadonleső Program – amelyet az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztálya, a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. működtet a Magyar Természettudományi Múzeummal és a Fővárosi Állat- és Növénykerttel együttműködve – 2024-ben a vadmacskát választotta az Év Emlősének. Nem véletlenül esett a választás e ritkán látható, de akkor is nehezen azonosítható, értékes emlős ragadozónkra. Mint azt korábban is írtuk, nagyon nehéz pontosan felmérni a vadmacskák természetvédelmi helyzetét, hiszen a természetben észlelt, vadmacskához gyakran rendkívül hasonló macskáknak becslések szerint csak 30%-a genetikai értelemben is „tisztavérű” vadmacska. Emiatt sem tudni tehát pontosan az elterjedési területeit, a faj valódi állomány-nagyságát és a veszélyeztetettség mértékét. Egy biztos, hogy mint azt a következőkben részletesen is bemutatjuk, nagy felelősségünk van abban, hogy gyermekeink és unokáink is valódi vadmacskákat tudhassanak erdeinkben. Még akkor is, ha esetleg szemtől szemben sosem találkoznak velük. Többek között a vadmacska természeti értékére és a felelős macskatartás kiemelt jelentőségére hívja fel a figyelmet ebben az évben az Év Emlőse programsorozata. E programsorozat keretében egész évben számos, nagy érdeklődéssel kísért rendezvény népszerűsítette a „tisztavérű” vadmacska különlegességeit, pályázatok és kulturális programok sokasága varázsolta el a természet értékeire fogékony kicsiket és nagyokat. Március elején a Fővárosi Állat- és Növénykertben a Vadvilág Nap eseményén jelent meg először hivatalosan az Év Emlőseként a vadmacska, ezzel újtárra indítva az éves kampányt. A Vadonleső Program keretei közt több mint 20 ismertető és játékos szemléletformáló rendezvényen lépett a közönség elé a vadmacska tapparcsa, és végül, de nem utolsósorban az immáron hagyományos őszi Vadmacska Gála és Forgatag zárta az éves eseménysorozatot. A

gyerekeknek, fiataloknak és felnőtteknek egyaránt szóló, kreatív pályázati lehetőségekre nyolcszáz feletti pályázat érkezett, amelyek legjobbjait a Fővárosi Állat- és Növénykertben is megcsodálhatta a nagyközönség.

Házi macskának településen, portán kívül nincs helye

A vadmacska fokozottan védett faj Magyarországon, és a jogszabályok alapján – ez esetben paradox módon –, ugyanez vonatkozik a házi macskával létrejött hibridjére is. Nem feltétlenül a ritkaság miatt kedvezőtlen a vadmacska állományhelyzete, a legnagyobb problémát a házaktól elkóborló vagy elvadult házi macskákkal való kereszteződés okozza. A házi macskával történő kereszteződés a hibridek nagyarányú jelenlétéhez, az állomány leromlásához vezet. A 2019 óta ország-szerte elpusztult talált és részletes boncolásnak alávetett példányok, valamint a Dunántúl számos természeti területén szörgyűjtő felületekről származó szőrszalag genetikai elemzése alapján Magyarországon a „tisztavérű” vadmacska részaránya mindössze 30%-ot tesz ki a hibridekhez képest. Ez a legrosszabb arány a kontinensen. Legfeljebb ezer vagy néhány ezer vadmacskával (és hibriddel) számolhatunk itthon a legalább 2,3 millió házi macskával szemben. A megoldást a társállattartási szokásaink színvonalának javítása, a felelős macskatartás elterjedése jelentené, például a házi macska kizárólag településen belüli, ott is kontrollált körülmények között tartása, illetve az ivartalanítás általános elterjedése segítené.

Felhívás adatgyűjtésben való részvételre

A vadmacska magyarországi előfordulásának és állományhelyzetének pontosabb ismeretéhez az Ön megfigyelései is hozzájárulhatnak. Egyrészt terepen megfigyelt, másrészt elpusztult talált példányok adatait és a megfigyelés körülményeiről kérünk információt. Az alábbiakkal segítheti a kutatómunkánkat.

- Kameracsapdás felvételek és közvetlen fényképezőgéppel, telefonnal készült felvételek élő egyedekről, időponttal és pontos lelőhellyel (lehetőleg térképre berajzolva vagy GPS koordinátákkal).
- Elpusztult talált (pl. elgázolt) példányokról készült fényképfelvételekkel, amelyeken a fent részletezett bundamintázat, a farok mintázata jól látható. A lelőhely és időpont fontos információ ebben az esetben is.
- A friss tetemek – amennyiben az megoldható – eljuttatásával a működési terület szerinti nemzetipark-igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatához. Ilyen esetben ez a hivatalos út, a tetemek tőlük jutnak el a Balatoni Limnológiai Kutatóintézetbe (BLKI), ahol hatósági engedéllyel további részletes vizsgálat zajlik. A megfigyelésekről az információk a vadmacska@blki.hu címre küldhetőek. A vadmacskák védelme érdekében előre is köszönjük a segítséget!

Dr. Lanszki József

HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet

Dr. Váczi Olivér

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.

Hódolás vagy hódoltatás?

1. Veszélyeztetett állatvilág: eurázsiai hód

A hód már egy évszázada kihalt hazánkban, amikor életkoromból következően fel tudtam fogni, hogy létezik ilyen állat. Nyelvünk szórezervátumában élő hangzatos neve első hallásra megtetszett, kinézetéről viszont évekig mit sem tudván, képzeletemben szabadon formálgathattam alakját. Egyetlen biztos kiindulópontom volt, a farka, melynek jellegzetességét az égetett agyag örökkévalóságával őrzi és mutatta meg nekem is a hód-farkú tetőcserép.

Az első közvetett-közvetlen találkozásra több mint hatvan évet kellett várnom. Egy öreg fűz törzsén szúrt szemem a metszőfogak vésete. A látvány – hód! – megfektetésének örömteli pillanatait rögvest követte az édenből eredeztethető, gyermekkoromtól belém nevelt fatiszteletet sértő „ósbűn” felismerése. A „Fa kéréget nem sértjük!”, „Élő fába szöveget nem verünk!”, „Lombos fára fejszét nem emelünk!” tiltások és a „Még az élő fába is beleköt!” szólás embert minősítő rettenete hasított belém. A látvány szállaként szúrt szemem! Csúnyamunka! Hogy kerülhetett ez ide?

Erre a 2014-ben feltett kérdésre azóta is keresünk a minél teljesebb megismerést szolgáló válaszokat. A többszám hód történelmünk múltjára,

valamint kiforratlan jelenére, jövőjére való tekintettel, szükségszerűen egy több nemzedékből álló csapatot fed. Minden egyes tagban olyan mélyen és természetesen él a veszélynek kitett fák jelentőségének tudata, hogy meg sem kellett fogalmaznunk, milyen céllal álltunk össze.

Céljainkhoz a Selye János által kidolgozott „in vivo” megfigyelési módszert tartottuk a legjobban illeszhetőnek, miszerint: „Az a kutató, aki tökéletesen a saját lábán áll, kevés figyelmet fordít más munkáira, mert a természetből és nem a könyvek-ből tanul.”

A Magyarországon 1988-tól védett hódot (1. ábra) ezidőtájt mosta be hazánkba a Duna, és vele együtt nyugatról érkezett az agyakat elárasztó, „másként” értelmezett biodiverzitás.

A Dunántúl északnyugati részén már egy évtizede élt természetes módon visszatelepült hód-állomány, de mégsem rendelkezünk megfelelő hódászati ismerettel, amikor 1994-ben felvetődött a hód magyarországi visszatelepítésének ötlete. A megvalósítási tanulmányt Haraszty László, a WWF Magyarország akkori igazgatója készítette elő, Günther Lutschinger, WWF Ausztria akkori igazgatójának szakmai támogatásával. Céljuk a Kárpát-medencében önfenntartó, körülbelül 500 egyedből álló hódpopuláció kialakítása volt. Ennek érdekében 1996 és 2008 között 234 példány számára kínáltunk fel élőhelyet nagyobb folyóinkon.

A populáció egyedszáma az ezredfordulón elérte az 5.000-et, 2020-ban már meghaladta a 10.000-et. (1.)

Földünk legsikeresebb rendje a rágcsálóké (Rodentia). Az ehhez szükséges alkalmazkodóképességgel bír a hód is. Ebbéli kiválóságát ismert történelmi példák bizonyítják.

Patagónia ritkán lakott területére, hogy az emberek betelepítését prémvadászattal fellendítsék, Kanadából hódokat telepítettek be, 75 évvel ez előtt. A program megbukott, de a kezdeti tíz párból mára már több mint százezer egyed lett és él a térségben. A nemzeti park ősi tölgyeseiben egyetlen állat néhány nap alatt „kivág egy fát”, melynek száz évre volt szüksége a teljes kifejlődéshez.

„A hódinvázió által elvesztett biológiai sokféleség társadalmi, gazdasági hatását 73 millió dollárra becsülik.” Ha továbbra sem tesznek ellenük semmit, a károk 20 év múlva további 260 millió dollárt tesznek ki – szól a kutatók által megfogalmazott figyelmeztetés. Jutalmat ajánlottak fel minden egyes lelőtt állatért, de nem vezetett eredményre, sőt növelte a kegyetlen bánásmód miatti aggodalmakat. (2.)

Mivel az élőhely-hód viszony alapjellemzői nem változnak, úgy ezekkel a problémákkal a nyugat-európai országokban indított hódprogram során is biztosan szembe kellett nézni. Feltételeztem ezen tapasztalatokat jól ismerő, a WWF Ausztria igazgatójától kaptuk a „szaktanácsot” a hazai telepítéshez.

Hódtörténelmünk második, az 1980-as években kezdődő időszakának szakirodalmában jól nyomon követhető a rágcsálóhoz való viszonyulásunk múltja, jelene és sejtethető jövője.

A kezdeti, figyelemfelkeltő fakárosításokról szóló, egyre halkuló közlemények mellett, mind határozottabb lett a hódokat népszerűsítő és terjedésüket rendkívüli sikernek hirdető irányzat. Kezdeként, többek között, felmérést végeztek „a halat megeszi-e a hód?” kérdés kapcsán a rágcsáló népszerűsítésére.

Az életterek alapját képező, hódok által kipusztított fákat csak a rágás tárgyaként nevezik meg – a mondatszerkezet kényszerítő hatására.

A hódvédők által használt „új” nyelvezetben, a törzs kérgének körberágását fedő, a fa kipusztítását jelentő, megtévesztő fogalom a „hasznosítás”! (3.) A rágással okozott kárról nem esik szó.

A hód tevékenységét alapvetően meghatározó cél ismerete nélkül alkották meg a „profitabilitás” fogalmat. (4.) Következésképpen a hódrágás, rágástípusban megnyilvánuló céljának felismerése nélkül, a hód cselekvéséről és az ezzel való egyéb összefüggésekről csak téves megállapítások tehetők. A hód erről a fogalomról mit sem tudván cselekszik.

Nemzeti park területén, a hódrágott törzseket vonzó turisztikai látványként mutogatják, hirdetik – népszerűsítve a hódokat. A „faragóművész” dicsőítésére fotópályázat témájává teszik a tönkerrágott, élő fákat. Ez fagyalázás! A torzóvá rágott fák életének és a fába zárt időnek mérhetetlen

pocsékolása kiknek jelent esztétikai élményt? A téli „farontó” idényben a teljes gyökérrendszeréről lerágott, kidől törzs tartalék tápanyagainak felhasználásával tavasszal kitörő arasznyi hajtásainak láttán – egy természettávból megfogalmazott, valósággyenge nyelvi megoldással próbálják felmenteni a hódokat (2. ábra)

2. Egy fűzfa új élete 2.0 (Fotó: Juhász Erika) (forrás: <https://www.facebook.com/photo?fbid=1105433880561538&set=a.727744718330458>)

A fotó egy látó szem számára a címbeli állítás tökéletes cáfolata! – vagy a Tudás fáját is kirágták már a hódok? Ugyanis a növények növekedését szabályozó hormon, az auxin, a gyökérben képződik. A képen látható, a törzs körberágása következtében kidőlt fának nincs gyökérzete, így képtelen az „új élet”-hez szükséges növekedésre.

A kellő ismeret és körületek hiányának halmozott példáját mutatja az – Egy fűzfa új élete – című kép. (3. ábra)

3. Egy fűzfa új élete (Fotó: Juhász Erika) (forrás: <https://www.facebook.com/photo?fbid=974823750289219&set=a.727744718330458>)

A fa-hód kapcsolatban csak a törvényszerűségek eredőjét követhetjük el a történések folyamatának feltárásáig. A képen látható fűz törzsét nem a hódrágás – mint ahogyan azt a szerző hiszi

–, hanem a szél törte el! A körkörös, V alakú berágás által meghatározottan, a törzs töréspontja a talaj felszínétől legfeljebb 40–60 cm-re van. A képen látható fa törzse legalább 120–140 cm magasan tört el. Ilyen magasan a hódok nem végeznek fogkoptató rágást még akkor sem, ha az áradó víz felemeli őket ebbe a magasságba. A képen látható esetben a hódok csak a törzs eltörésekor még vízzel telt mederbe dőlt fa koronájának „hasznosítás”-át végezték.

A mindig törvényszerűen viselkedő fa törés alatti, illetve törés feletti törzszakaszán kifejlődő hajtások mérete és jellege a bizonyíték a fenti állításunkra. A gyökérről kapcsolatban maradt csonkon másfél méterese a hajtások, a gyökérről leválasztott, törés feletti törzszakaszon arasznyiak, a természet törvényeinek megfelelően. A 3. ábrán látható két különböző hajtásnövekedési folyamat is bizonyítékul szolgál az – Egy fűzfa új élete 2.0 Fotó: Juhász Erika – című kép (2. ábra) sugallatának helytelenségére.

A körberágott vagy kidöntött fűzfák „újraélesztésére” azért mutatkozik nagy szükség, mert a fűzfáállományban okozott pusztítást már nem lehet titkolni. A folyószabályozás idejéből való évszázados, nagy genetikai értékű fűzek esnek áldozatul a hódrezervátummá vált nemzeti parkokban. Ez egy megszüntetendő kettősség következménye, miszerint kezdetben a természetvédelmi oltalom alatt álló eurázsiai hód – később, az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős állatfaj – tevékenysége a nemzetközi (Natura 2000) természetvédelmi oltalom alatt álló élőhelyek károsítását, növényfajok pusztítását eredményezi.

Az EU élőhelyvédelmi irányelvei oly mértékben gubancolják össze a természetes erővonalakat, hogy már majdnem elhiszük, hogy: „A fák rágásával, kidöntésével pedig változatosabbá teszik az artéri erdei élőhelyeket (a létrejövő holtfa rengeteg állatfajnak és gombának nyújt otthont.)” (5.)

Az egyenlet másik fele: Az élő fa, évről évre, több élőhelyet nyújt, mint a kirágott. Az élő, hatalmas lombfelületen asszimilálva, oxigénhez juttat bennünket, ezzel arányosan leköti a levegő széndioxidját és energiadús vegyületbe építve gazdagítja az étletteret. Évtizedek múltán természetes halállal, állva halva előnyösebben érvényesül „hód-sürgette, jótékony” hatásuk, mint kidöntve.

A hód, amelyen „erdőmérnök”, olyan „ökoszisztéma-mérnök” is! „Ügynökei” állítása szerint a hódoknak „fontos szerepe van a hazai vizes élőhelyek természetes állapotának fenntartásában, kialakításában” és ezen tevékenysége „a környező területek vízellátottságát is javítja.” (5.)

Mindezek a „honosított” állítások, a hód legfőbb erényének tartott mocsarasítás hirdetésére jöttek létre. A megfelelő elismerés végleges kialakításához viszont szükség lenne a „létesítmények” térben és időben való felmérésére és megfelelő dimenzióban történő arányosítására. Mivel ilyen jellegű hazai munkáról közleményt nem találtunk, tapasztalatunkra hagyatkoztunk.

A hód gátépítéssel előidézett „vízgazdálkodásra” csak patakon képes. A többi vizes élőhelyen kénytelen a vízhez alkalmazkodni, tehát ott nem képes „hasznossá” tenni magát. A gátépítés közvetett célja egy olyan magas vízszint kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy a duzzasztott szakasz partoldalába vájandó lakóterük bejáratát elrejtse a víz. A „vízzárasra” tervezett bejárat szintje határozza meg a gát magasságát. A terep erősebb lejtése és mély patakmeder esetén ez a cél könnyen teljesül. Megfelelő duzzasztás után a fölösleges víz a gáton átbukva a mederben folyik tovább. Enyhe lejtés és sekélyebb meder esetén a partélig emelt gát kitereli a vizet a mederből, ami mocsarasodást és a patak alsó szakaszán vízvesztéséget eredményez.

Nincsenek bizonyítási szándékkal közzétett felmérések arról, hogy a gátak a duzzasztást követően milyen arányban idéznek elő mocsarasodást is. Ennek a hiányában is nyilvánvaló, mivel ez csak a terepadottságokból következően fordul elő, hogy a patakon élő hódoknak is csak egy része „mocsarasít”. Mivel a hazai több mint tízezres hódállománynak ez csak csekély töredéke lehet, így az általuk kialakított „következmény” mocsár nem elég az „ökoszisztéma mérnök” mocsárteremtő nimbuszának fenntartásához. A „következmény” mocsár sem mennyiségében, sem minőségében nem tudja ellentételezni az élőhelyek hódokozta környezetpusztulását. Egyrészt, mert minden hód pusztítja a fát, még pedig sokkal gyorsabb ütemben, mint ahogy az pótlódni tud, másrészt „következmény” mocsarat csak elenyésző számban „létesítenek”.

Míg a hódok rágásának, valamint a kidőlő fák robajának háttérzaja mellett, különösebb következmény nélkül, időtlenül el lehet vitatkozni a „biodiverzitás”-ról, addig a vízzel és így a hódokkal közvetlen kapcsolatban levő vízügyi igazgatóságok folyamatosan szembesülnek a letagadhatatlan hódkárokkal, melyeket felelősséggel kezelnek is. Ezek a munkálatok évről-évre megújuló, százmilliósi szintű helyreállítási költségekkel terhelik őket.

Erre kiváló példa a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (NYUDUVIZIG) 2019-ben Baranyi és munkatársai által „Keresetlen munkatársunk a hód” címmel közzétett dolgozata. (6.) Nem ideológiai célokat szolgál, hanem a valóság könyörtelenségével igazolja a vízzel és így a hódokkal is közvetlen kapcsolatban lévő vízügyi igazgatóságok károkat javító munkálatainak százmilliósi költségeit.

A szerzőknek, ebben a témában eddig ismeretlen magas szintű szakmaiság és üdítő tárgyilagosság következtében megvan az erkölcsi alapja arra a következtetésre, hogy:

- Nem készült a betelepítés következményeit feltáró tanulmány.
- Nem készült környezet-terhelhetőségi vizsgálat.
- A szaporodás következményének átgondolása sem történt meg.” (6.)

A hazai hódkérdésben az ideológia és a valóság viszonyát jól érzékelteti, hogy a NYUDUVIZIG négy év munkáját összegző, a hód témában alapműnek számító dolgozata 2019-ben jelenik meg és azóta folyamatosan végzik a hód okozta zavarok javítását. (A vízügyi igazgatóságok számára a kártételen fölül további probléma, hogy hazánk az EU-val kötött Vízkereit Irányelv előírásainak végrehajtását a hódok tevékenysége befolyásolja, akadályozza.)

Ezt követően csak a 2021-ben induló online felület, a hódismeret alapján vegyesnek minősíthető, a lakosságból jelentkező önkéntesek segítségével támaszkodva kezdte megszerkeszteni az ország hódterképét. Ekkor már nemcsak a probléma felszínét érintő „Hol van?” ,hanem már a „Hol nincs?” idejéltúlt kérdés helyett is az invazív faj terjedésének és kártételének megfékezésével kellett volna foglalkozni.

A hódpopuláció nagyságát sejteti a közvetve beismert kártétel mértéke, mely alapján már 2016-ban, az ÉDUVIZIG kért és kapott engedélyt a védett fajból 250 példány elejtésére (ebből 12 valósult meg). Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom vármegyében 2017-től

2023-ig terjedő időszakban engedélyezett 2000 egyedből csak 74-et lőttek ki. Minden hódelejtést közfelhaborodás követett.

A hód okozta károk következtében 2022-től gazdasági érdekből történő állománycsökkentést is lehet kérvényezni. Az engedélyeztetés mintegy 90 napos futamideje meg is határozza ennek a gyérítésnek a hatékonyságát. Mivel a vadászok tevékenysége ily módon korlátozott, ezért nem tudnak részt venni a hódkérdés megoldásában, az élőhelyek megóvásában viszont igen! Ehhez megfelelő hódismeret mellett valós alapon kellene újrafogalmazni a problémát.

A feladat megoldásához egy évtizede folytatott munkánk eredményeit ajánljuk fel, melynek során szem előtt tartottuk az alábbi jelmondat intelmét: Érdekekbe és a részletekbe való belefeledkezés megfosztja az embert a teljes egészét tekintő szemlélettől!

Munkánk szakirodalomba történő beillesztését az olvasóra bizzuk, melyet bizonyító erejű fotókkal és megfigyelt folyamatokból levont következtéseink pontos leírásával kívántunk elősegíteni és egyben kitenni az ismételtetés „veszélyének” is.

A hódok csalizhatóságának kitalálásával kellett kezdenünk. Az őket rejtő víz, a horgászat rejtélyességéhez hasonlóan gazdagítja a róluk való ismeretszerzés örömeit. Mind a „zöldevő”, mind a „fafaló” idényükben csalizhatóak, ha jól választjuk meg a kínált táplálékot. Fűzfa és nyárfa leveles hajtásait csak vízen úsztatva alkalmazzuk, mert egyébként kiszáradnak. Ágdarabok felkínálásával a parton is lehet „szórót” létesíteni. (Nimród, 2022. júniusi szám, 60–64. o.) Gondos előkészítés esetén ezeken a helyeken megfigyelhető az állomány, és szabályozható is. (4. ábra)

A hód-kérdésben keltett, vadászellenes közhangulat mellett a Magyar Vadászlap vállalta cikkeink folyamatos közlését:

A „Víz alatti váltók” című cikkünk a lakóterek, a mederfenék iszapjába kotort, valamint megrágott fákat célzó, vízből kivezető váltók rendszerét tárja

4. Hódok a szórón

fel, bemutatva a hódok víz alatti tevékenységben megnyilvánuló bámulatos képességeit. (Magyar Vadászlap, 2023. 3. szám, 12–13. o.)

A „Hódjelek”-et a víz és a szárazföld átmeneti sávjában levő agyagban, iszapban testlenyomatok illetve viselkedésre, tevékenységre utaló negatív formák képezik. Ilyen az iszap építőanyagként való alkalmazása is. (Magyar Vadászlap, 2023. 8. sz. 24–25. o.)

A „Hódrágások” tisztázásához megkérdeztük a rágsálót, hogy mit és miért rág? Új és alapvető ismeretekkel gazdagodtunk. (5. ábra) (Magyar Vadászlap, 2024. 1. sz. 24–25. o.)

„Fafalók”-ként szeptembertől márciusig károsító hódok, illetve hódcsaládok táplálékigényét határoztuk meg kéreg felületben (m²) kifejezve, amely hazánkban az első egzakt kísérletből származó adat a hód okozta környezetterhelést illetően. Bizonyítjuk, hogy célzatos fadöntéssel jelentősen csökkenthető a hódkárr. (6. ábra) (Magyar Vadászlap, 2024. 2. sz. 20–21. o.)

„Zöldevők”-ként a hódok kevésbé ismertek, pedig táplálkozásukra döntően ez a jellemző. Igazoltuk hazai vonatkozásban ismeretlen, vízi és szárazföldi növényfajok táplálékul választását és a hódok táplálkozási láncába való rendeződésüket egész évre kiterjedően, tekintettel az enyhe telekre. (Magyar Vadászlap, 2024. 3. sz. 24–25. o.)

„Azért a víz az úr!” alapigazságát a gravitáció hatása alatt lévő különleges anyagnak, a víznek a hód

5. Fapusztulás a hódrezervátummá vált nemzeti parkokban

viselkedésére kifejtett, csak fizikai törvényeken alapuló hatását kíséreltük megfejteni. (Magyar Vadászlap, 2024. 4. sz. 29–31. o.)

A „Vízvezérelte építkezés” a lakóterek építésében a vízszintváltozáshoz való alkalmazkodás hódok által kidolgozott módszerét mutatja be. (7. ábra) A lakóterek minősítését a lakhatósági mutatóval, vagyis a cm-ben kifejezett vízszintváltozás alapján végeztük. (Magyar Vadászlap, 2024. 6. sz. 20–21. o.)

A „Menedéklyuk és függőkosár” az élőfolyón bekövetkező gyors és nagy (esetünkben 8,2 m) vízszintváltozáshoz való alkalmazkodást segítő lakótérláncolat kialakítását mutatja be. Bizonyítva a hódok e-téren is kiváló alkalmazkodóképességét. (Magyar Vadászlap, 2024. 7. sz. 24–25. o.)

A „Hódszaporodás-szabályozás” témakörben megfogalmazott reményekkel szemben mi egzakt módon domborzatilag elkülönült élettérben és izoláltságának folyamatos ellenőrzése mellett 3 éven át vizsgáltuk egy hódcsalád szaporodását és az élettérre gyakorolt romboló hatását. Ennek során „családlátogatásokat” tartottunk, melynek alapján javasoltuk a gazdasági érdekből történő állománygyerítés időszakának módosítását. Feltehető, hogy kellő hazai tapasztalatok híján ez a rendelet is csak „honosított” ismeretek alapján lett megfogalmazva. (Magyar Vadászlap, 2024. 8. sz. 20–21. o.)

A „Magyar hódhistória” című írásunkban tapasztalatainkat hasonlítottuk össze azokkal az állításokkal, melyek alapjául szolgáltak, szolgálnak a hóddal kapcsolatos hazai nézeteknek, intézkedéseknek. (Magyar Vadászlap, 2024. 9. sz. 25–27. o.)

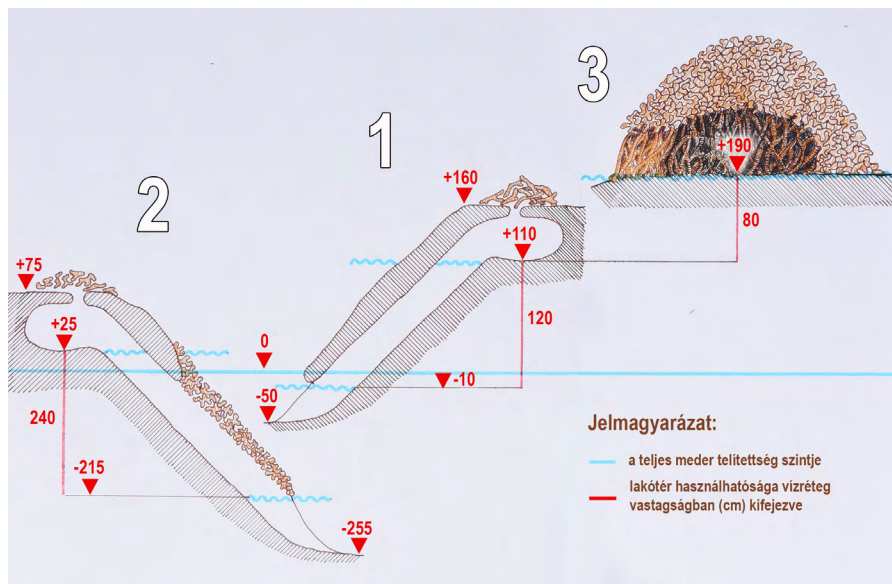

6. Döntött, háncsolt nyárfatörzs, háttérben a körberágott fák állnak holtan

Írásunkban azokat az ismereteinket rendszereztük, amelyeket a Dunántúl északnyugati részén élő hódállományunk megfigyelésével már a betelepítés előtt megtudhattunk volna. Nem szorultunk volna rá egy „hódexportőr” szaktanácsadására, aki 234 példány betelepítését javasolta, kizárólag „színesítés” céljából. A hazánknál sokkalta nagyobb Patagóniában, ahol az utódokat prémvadászattal kívánták „hasznosítani”, csak 10 párat telepítettek. Ma már százezret tesz ki az ottani hódnépesség.

Nincsenek hazánkban olyan méretű, hódoknak megfelelő vizes élőhelyek, melyek kibírnák folyamatos jelenlétüket, szaporodásukat és terjeszkedésüket. Ezért környezetükre gyakorolt közvetlen és közvetett hatásuk eredője egyértelműen hátrányos. Ennek könnyen belátható alapja, hogy az élettérben található fászfajok egyedszáma a rágás következtében csökken, a csonkok regenerálására oktan hivatkozni, új egyedek kifejlődéséhez évtizedek és hódmentes környezet szükséges.

A hódokra való tekintettel az élőhelyekhez illeszkedő állományszabályzás időszaka sincs megnyugtatóan megállapítva. A hódok jelenlétét igazoló fogkoptató rágások augusztusban jelennek meg, ekkor már igazolható a kártétel. Az állományszabályzás engedélyeztetésének időtartama, a vemhesség 105 napja és a kölykök lakótérben való tartózkodásának 9 hete nehezen hozható megnyugtató összefüggésbe. Mindezt befolyásolja még a kultúrnövények (repece, kukorica) szinte teljes évet lefedő táplálékkinálata, valamint a természetes vizekre vastag jeget húzó hideg telek el-

7. Vízsztváltás követésére alkalmas hódlakóterek láncolata és szintviszonyaik

maradása, mely segíti a dús vízi növényzethez való hozzáférést.

Hazánkban a hódnépeség szaporodásának élőhelyek telítődése általi gátlásában „fékek és elensúlyok” nélkül hasztalan reménykedni, mert a hódok meghökkenő lehetőségeket találnak a terjeszkedésre. Ebből következően a tervezett biológiai sokféleség helyett egy-egy növényfaj pusztulása által szegényednek az élőhelyek.

A Nimródban megjelent „Hód volt, hód nem volt...” című mesénkben már összeszorított fokkal jeleztük a hód hazai megjelenésének veszélyfokozatát. Terjeszkedésükkel egyre nő az okozott és leplezett kár! Tudomásul kellene venni, hogy a természeti törvények nem a társadalmi megegyezéstől függenek!

*Szarka János, Fehér József,
Ugrai Nándor, Szabó Ádám*

Irodalomjegyzék

1. Tóth András, (2021. november 21.) A vízügyesek frászt kapnak tőlük, de a hódok köszönik, jó érzik magukat. Egyre több gondot okoznak a hódok, hívta fel a figyelmet a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖTIVIZIG) a napokban. <https://magyarnarancs.hu/tudomany/a-vizugy-esek-fraszt-kapnak-toluk-de-a-hodok-koszonik-jo-erzik-magukat-243656>

2. Patagónia erdőit fenyegetik a betelepített hódok https://www.kisalfold.hu/egyperces/2021/05/patagonia-erdoit-fenyegetik-a-betelepített-hodok#google_vignette

3. Juhász E., Babai D., Bíró M., Molnár Zs., Ulicsni V., (2017): Az eurázsia hód (Castor fiber) táplálkozási és fászszerű-használati szokásaival kapcsolatos helyi tudás két évtizeddel a visszatelepítések kezdete után a Kárpát-medencében. Természetvédelmi Közlemények 23. pp. 182-200.

4. Czabán Dávid. (2003): A Hanságba visszatelepített hódok (Castor fiber) élőhely- táplálékválasztási szokásai. – MSc. Diplomadolgozat, Budapest Eötvös Lorán Tudományegyetem, Természetudományi Kar, 45. old. <https://adoc.pub/diplomamunka-a-hansagba-visszatelepített-hodok-castor-fiber-.htm>

5. Fékezhetetlen, falánk rágcsálók miatt pusztulnak a kunszenti holtág körüli fák – videóval és galériával https://www.szoljon.hu/helyi-kozelet/2024/04/falank-ragcsalo-hod-kunszent#google_vignette

6. Baranyai Olga referens, Hercsel Róbert szakaszmérnök, Somogyi Katalin vízrendezési referens, (2019) Keresetlen munkatársunk a hód, Hódhelyzet alakulása a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területén. Védett állat okozta kártételek a dombvidéki vízfolyásainkon (2019. június 3.) http://www.hidrologia.hu/vandorgyules/37/word/0208_hercsel_robert.pdf

Rendkívül eredményes és tanulságos volt a 2024. évi, Pest vármegyében már másodszor végzett drónos őzgidamentés

Az előző évben megtettük a kezdő lépéseket a dróntechnika vadvédelmi célirányú felhasználása terén. A Kóhalmi Vadásztársaság (Alsónémedi) esetében a vármegyei vadászkamara volt a kezdeményező, ez évben viszont az üllői Dóra Vadásztársaság keresett lehetőséget egy adott terület rész kaszálás előtti átvizsgálására ezzel a modern eszközzel. Az ötlet abból indult ki, hogy a vadászterületen van egy 20 ha nagyságú szálastakarmány-termő terület, ahol rendszeresen és szívesen tartózkodik akár 30-40 őz is. Így valószínűsítették, hogy számos őzgida megszületésével lehet számolni ezen a helyen.

A vizsgálandó terület az Állatorvostudományi Egyetem, Dóra Major Tangazdaság birtokrésze, melyet jelenleg élő „Fűmagkeverék pillangóssal” megnevezésű növénykultúrával (kaszált, kérődzőtakarmány) hasznosítanak. A Szegána Kft. vetőmagkeverékének összetétele és az egyes növényfajok adott paramétere alapján következtethetünk arra, hogy ezt az élőhelyet (előhelyet) előzetesen kiválasztó és azt védő őzsuták számára miért lehet vonzó ez a „növénymix”. Az egyes magfélések százalékos aránya a vetőmag összeállításban, illetve az egyes növényfajok várható növesi magassága a következő. Angol perje (35% – 20-50 cm), olasz perje (20% – 30-60 cm), nádképi csenkesz (15% – 80-150 cm), csomós ebír (10% – 60-120 cm), zöld rozsnok (10% – 10-130 cm), fehér here (5% – 5-20 cm), vörös here (5% – 40-50 cm). A megadott növénymagasságok tájékoztató jellegűek. Az üllői gyakorlat során a teljes növényzet átlag magassága nagyjából derékig érő volt.

Ebben a „többszintes” élettérben biztosítva van az egy-másfél kilogramm körüli testsúllyal születő őzgida és anyaállat (suta marmagasság 70-75 cm) láthatatlansága. A zsombékos fejlődésű csomós ebír, nádképi csenkesz és vörös here elősegíti a fekvő, szagtalan, gyámoltalan újszülött gida nyugalmát, rejtőzését az első életszakaszban.

Ládában a gida

Az őzgida szakszerű kézbevétele

A két, magas fehérjetartalmú hereféle fogyasztása fontos tétele lehet az egyébként pákosztosan (ínyenkedően) táplálkozó, szoptató suta menüjének. Napi 2-4 kg üde, zöld növény (vegyesen) elfogyasztása szükséges ahhoz, hogy egy jó kondíójú, egészséges suta tejleadása meghaladhassa a napi 1000 ml-t is.

Az adott mg. művelésű táblát patkó alakban erdő övezi, így a napi többszöri (akár 8-10) szoptatás szünetében a suta el tud vonulni hallótávolságra táplálkozni, nassolni (pl. fehéarakac-level és -kacs, pongyola pitypang, tyúkhúr, édes csillagfürt, csicsóka stb.), kérődzni és éber alvóként egy rövidet „szunyókálni”.

Az idei drónos vadmentés során Gombás Zoltán értékesítő és Herczeg Levente drónpilóta képviselte az ABZ Drone Kft.-t. Szabó Dániel a helyi Vadásztársaság tagja volt a terepi irányító, ő és még négy társasági tag végezte a vadmentés összes munkáját. Török Henrik „felügyelte” a munkafolyamatokat, illetve szükség esetén mobil irányítással segítette a drónpilóta és a kereső vadászok közötti koordinációt.

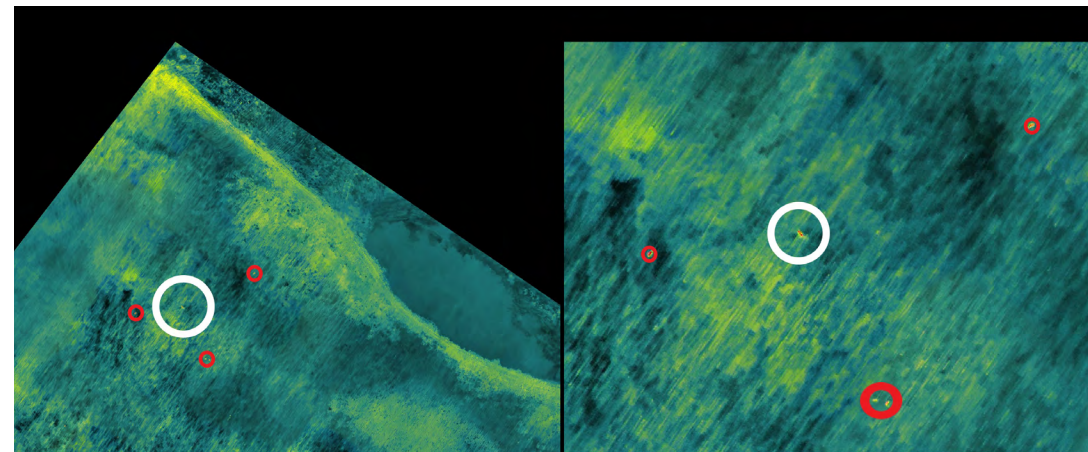
Június 12-én 4:46 órakor kelt fel a nap, kellemesen hűvös, enyhén felhős reggel volt. Maga a vadmentés teljes munkaideje reggel 5:00-tól délelőtt 10:00-ig tartott ki, laza, kényelmes tempóban. Gyakorlottan, tempósan akár 2,5-3 óra alatt

lehet lerepülni és vadat menteni egy ekkora területen. A teljes munkafolyamat időtartamát az alábbi tételek határozzák meg: a 20 ha nagyságú tábla koordinálása-programozása, a repülési idő, a hőképek rögzítése, a vad megkeresése – megtalálása – a vad felszedése, a vad ládázása és telepítése, az akkumulátorok esetleges töltése, végezetül a drónok cseréje. Minkét drónnal 70-80 méter magasságban végeztük a vad felderítését.

Az elsőként használt gép a DJI Mavic 3 Enterprise Thermal volt, 640x512 mpx felbontású hőkamerával. A teljes repülési idő 45 perc volt. A második, egy nagyobb teljesítményű drón használatára a lassan melegedő idő miatt került sor. Típusa DJI Matrice 300 RTK, DJI Zenmuse H2ON kamerával (payload) 640x512 mpx felbontású hőkamerával. Az RGB (látható kép) és a hőkamera képe egyszerre volt látható a távirányító képernyőjén. A technika „nonplusz ultrája”: a lézeres távolságmérő segítségével a pilóta megadott célkereszttel megad egy pontot a távirányítón (gida helye). QR kódot generálva be lett olvasva a vadkeresők 1-1 telefonjába (5fő) 1-1 kód, így telefonos térképen volt látható a haladási irány és a célpont. A vadászok külön-külön, ötten keresték a jelzett (csoportosított) 5 gidát, ezzel párhuzamosan pedig a pilóta további felderítő repüléseket tudott végezni. Ha az elbújt gida nehe-

A ládába helyezett őzgidá helyének megjelölése

Az őzgidák hőképei

zen volt megtalálható, akkor a pilóta visszatérve a fejük felett navigált. A repülési idő a második gép esetében 50 perc volt.

A június 12-i dátum egyébként azt jelentette, hogy ez ideig az őzgidák megszületése nagy valószínűséggel befejeződött. Az időzítést a kaszálás kezdete határozta meg. Egy nappal korábban menteni értelmetlen, illetve káros végeredményű lenne, miután a suta visszatelepülne a gidájával a megszokott helyére.

Vadmentő munkanapunk végeredménye: 11 felderített őzgidá (2 ikergida), ebből felvéve és mentve 8 db. Elfutott 3 db. A gidák maximum 2-3 hetes korúak lehettek. Az ilyen korú, fejletlenebb egyed már kisebb „galoppban” el tud futni, ahogy ez itt meg is történt.

A vadmentés végeztével Szabó Dániel vadász a traktoron ülve követte végig a kaszálás teljes folyamatát és elmondása szerint nem történt vadsebesülés vagy elhullás. A kaszálás közben megfigyelhető volt, hogy a suták elindultak felkeresni a még ládákban levő gidákat. Minden bizonnyal az időközben megéhezett gidák hangjára reagáltak az anyaállatok. Ez is igazolja a hallótávolságban való tartózkodás tényét. A vékony gidahang jó „hívószónak” bizonyult. Az elkövetkező időszakban nem találtak elhullott gidát a táblát övező részeken, a megjelenő suták egyöntetűen mind vezettek gidát.

Visszatérve az adott helyszín növényzetére, korábbi svájci tapasztalatok szerint az őzsuták előszeretettel ellenek 20-50 cm magas növény-

zetben. A tapasztalatok szerint itt született a gidák nagyjából 51%-a. 50 cm feletti magasságú növényzetben viszont már csupán a gidák 32%-a jött a világra, tehát jogosan vélelmezték az üllői vadászok, hogy érdemes alaposan átvizsgálni ezt a 20 ha nagyságú élőhelyet, mint kiderült fontos őzsuta élőhelyet.

Az eredményeken felbuzdulva 2025-ben szeretnénk az OMVK Fővárosi és Pest vármegyei Területi Szervezete szervezésében az Állatorvostudományi Egyetem partnerségével végrehajtani egy nagyobb szabású vadmentő bemutatót (10-10 ha/1-1 drón), nagyobb létszámú vármegyei és azon kívülről érkező szakemberek jelenlétében. Az ügy fontossága miatt szeretnénk a médiát is meghívni az eseményre. Továbbá indokoltnak tartanánk, hogy egy kisebb tanácskozáson is megvitassuk mindazon személyek tapasztalatait, akik már végeztek bármilyen nagyságrendű drónos vadmentést.

Végezetül példaként szeretnénk bemutatni az Alpok országa, Svájc kimagasló eredményességét a kaszálás előtti drónos vadmentésben. 2024-ben 42.389 ha lerepült területen 5159 db őzgidát sikerült megmenteniük. Összességül pedig 2012-2024 között 19.380 gida megóvásával büszkélkedhetnek. Minden elismerés a svájci vadászok, gazdálkodók, drónpilóták és a közreműködő civileknek. Volna mit tanulnunk tőlük.

*Török Henrik, Gombás Zoltán,
Szabó Dániel*

Bőr- és szívférgességet okozó fonálférgék (Dirofilaria repens és Dirofilaria immitis) paraziták magyarországi jelentősége

A Dirofilaria nemzetségbe tartozó fonálférgék közül a legfontosabb két faj, a Dirofilaria repens (bőrférgesség okozója) és a Dirofilaria immitis (szívférgesség okozója), világszerte jelentős paraziták, amelyek különféle állatfajokat, köztük kutyákat, macskákat, vadon élő állatokat és embereket is fertőzhetnek. E paraziták terjedése és jelenléte a világ különböző területein az éghajlatváltozás, az urbanizáció és az emberi tevékenységek hatására egyre inkább előtérbe kerül, de talán a legvalószínűbb ok az állattartók tájékozatlanságából adódóan a prevenció hiánya. Magyarországon az elmúlt évtizedekben a megbetegedések száma növekedett, és a vadászközösség számára is egyre fontosabbá válik a fertőzések felismerése, megelőzése és kezelése.

Dirofilaria immitis (balra) and Dirofilaria repens (jobbra).
Forrás: Parasite 2016, 23, 37 | CC BY 4.0

Rendszertan és morfológia

A Dirofilária nemzetség rendszertanilag a Nematoda (fonálférgék) törzsbe, Spirurida rendbe, Filarioidea főcsaládba, Onchocercidae családba tartozik. A Dirofilaria nem két alnemre különül el, egyik a Dirofilaria alnem, ahova a Dirofilaria immitis tartozik, a másik a Noctiella alnem, ahova a Dirofilaria repens tartozik.

A kifejlett férgek hosszú, vékony, fonál alakúak. A D. immitis hímje 12-20 cm hosszú, a nőténye pedig akár 25 cm-re is megnőhet. A D. repens kisebb méretű, a kifejlett nőtények 10-12 cm hosszúak. (1. ábra)

Vektorai

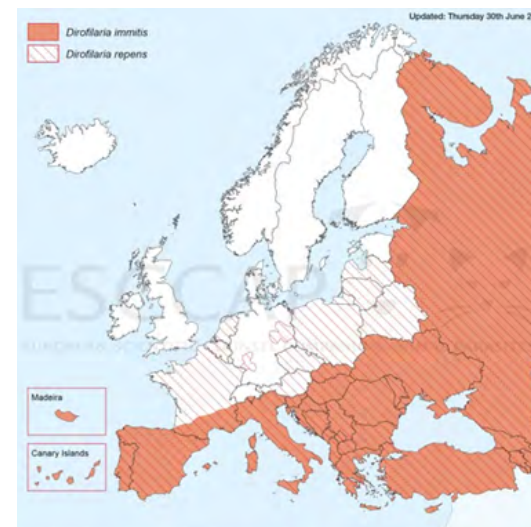
A Dirofilaria paraziták lárvái, amelyek az úgynevezett mikrofiláriák formájában jelennek meg a gazda vérében, a csípőszúnyog vektorok csípése útján terjednek. A fertőzött kutyák vagy más gerinces gazdák vérében lévő mikrofiláriákat a csípőszúnyogok a vérszívás során felveszik, majd a következő csípés során továbbadhatják a parazitát. A hazai csípőszúnyog fajok közül elsősorban az Aedes, Culex, Anopheles és Coquillettidia nemzetségekbe tartozó fajok játszanak szerepet a paraziták terjedésében.

Elterjedés

A szív- és bőrférgesség a szubtrópusi éghajlatú országokban széles körben elterjedt. Európában az utóbbi évtizedekben egyre gyakrabban igazolják a jelenlétüket. Míg korábban főként a mediterrán térségben, például Olaszországban, Görögországban, Spanyolországban és Franciaországban fordultak elő, napjainkban már Közép- és Kelet-Európában is egyre több esetet

regisztrálnak (2. ábra). Magyarországon a Dirofilaria repens fonálféreg jelenlétéről először emberi esetek bemutatásával Kotlán Sándor akadémikus számolt be 1951-ben. A kifejlett D. repens férgek hazai kutyákban történt első, autochton (hazánkban fertőződött meg, nem külföldről) megállapítása 1998-ban történt, míg az első hazai autochton szívférges kutyasetet 2009-ben észlelték (Humán autochton D. immitis fertőzés még nem diagnosztizáltak hazánkban.) A globális éghajlatváltozás, a fertőzött szúnyog köztigazdák elterjedése, valamint a fertőzött állatokkal történő utazás (például turizmus) következtében az ilyen esetek száma hazánkban gyors ütemben növekszik, és egyre gyakrabban diagnosztizálják az emberi D. repens fertőzéseket is.

A kutyák mellett görényekben és macskáknál is előfordulnak fertőzések, bár ezek általában nem vezetnek súlyos klinikai tünetekhez. A vadon élő ragadozók, különösen a róák is hozzájárulnak a betegség fenntartásához és terjedéséhez. Hazánkban vadon élő állatokból, mint vörös róka, közönséges görény, aranyakál eddig D. immitis-t detektáltak. Más országokban kimutatták már a D. repens vagy D. immitis valamelyikét az alábbi állatokból: vadmacska, eurázsiai hiúz, szürke farkas, nyest, nyuszt, európai borz, nyérc, nyestkutya.

Dirofilaria repens és D. immitis európai elterjedése.
Forrás: www.esccap.org

Betegség klinikuma kutyákban és emberben

Bőrférgesség

A bőrférgesség során a parazitalárvák a bőr alatti kötőszövetben vándorolnak, és általában nem távolodnak el jelentősen a szúnyogcsípés helyétől. A fertőzés után 6-8 hónappal válnak ivaréretté, ekkor kezdődik el a mikrofiláriák (a parazitalárvák) termelése, amelyeket a vérből újra felvesznek a szúnyogok, ezzel kezdődik el a fertőzés újabb körforgása. A kifejlett férgek akár 2-3 évig is életképesek maradhatnak a gazdaszervezetben.

A bőrférgesség gyakran tünetmentes vagy csupán a bőrre korlátozódó enyhe tünetekkel jár, mint a bőr alatti csomók, viszketés, a bőr kipirulása, esetleg gyulladása. Súlyosabb esetekben, amikor a vérkeringésben nagy számban találhatóak a fejlődő mikrofiláriák, egyéb szövödmények is előfordulhatnak. A mikrofiláriák az erekben elzáródásokat okozhatnak, mivel az elpusztult lárvákból embolusok (rögök) alakulnak ki, amelyek érelzáródást, valamint máj-, vese- vagy szívizomgyulladást eredményezhetnek.

Humán fertőzés esetén a parazita általában nem éri el a szexuálisan érett stádiumot és megmarad pre-adult féregként (nem produkál utódokat). Emberben a klinikai tüneteket a laza bőralatti szövetekben elhelyezkedő féreg okozta helyi elváltozások urálják. A csomók bárhol előfordulhatnak, de leggyakrabban a felsőtestre (fej, szem, nyak, felső végtagok, mellkas) lokalizálódnak. Belső szervekben ritkán helyezkednek el. Míg a test különböző részein kialakuló bőr alatti csomó sokáig észrevétlen maradhat, addig a szem körüli, elsősorban a kötőhártya alatti elváltozások korán feltűnést keltenek. A fájdalom és az egyéb gyulladásos tünetek miatt a beteg korábban fordul orvoshoz. A kezelés műtéti, a féreg, ill. a férget tartalmazó csomó kimetszése végleges gyógyulást eredményez.

Szívférgesség

A szívférgesség esetén a bekerülő lárvák nagy távolságokat tesznek meg a bőr alatti kötőszövetben és az izomrostok között, fokozatosan haladva a mellkasi erek felé. Körülbelül három hónap elteltével eléri a mellüreget, majd a vénás keringésen keresztül a jobb szívfélbe és az ott található nagy

erekbe kerülnek. Itt telepsznek meg, ivaréretté válnak, és 6-9 hónappal a fertőzés után megkezdik a mikrofiláriák termelését. E lárvák ismét a szúnyogokba jutnak, ezzel kezdődik el a fertőzés újabb körforgása. A kifejlett férgek akár 7 évig is életben maradhatnak a gazdaszervezetben.

A szívférgesség tipikusan egy krónikus betegség, amely sokszor hosszú ideig, akár hónapokig vagy évekig tünetmentes marad, vagy csak enyhe, fokozatosan romló tünetek figyelhetők meg. Kezdetben a fertőzött állaton köhögés, majd fokozódó légzési nehézség, gyengeség és terhelésre jelentkező ájulás tapasztalható. Ahogy a betegség előrehalad, a romló jobbszívfél-elégtelenség következtében hasi folyadékgyülem és végtagi ödéma (duzzanat) is kialakulhat.

A szív férgek a tüdő ereinek gyulladását és elzáródását, valamint a jobbszívfél-elégtelenséget okozhatják, de a keringési és légzőrendszeren kívül más szervekre is káros hatást gyakorolnak. Ezt nemcsak a kifejlett férgek, hanem a vérben keringő mikrofiláriák is elősegítik. A mikrofiláriák eljuthatnak más szervekbe is, például a májba, vesébe, sőt akár a szembe vagy a központi idegrendszerbe is, ezáltal különböző elváltozásokat, szövödményeket okozva.

Diagnosztika és védekezés

Az állatok véréből a mikrofiláriák kimutatására a módosított Knott-tesztet alkalmazzák. Ez az apró mikrofilária akkor észlelhető a vérben, ha az állat már legalább 6-9 hónappal korábban fertőződött, és kifejlett hím és nőstény férgek is jelen vannak. A nőstény férgek által kibocsátott mikrofiláriák nagy mennyiségben megjelenhetnek a vérkeringésben, akár több éven át „úszkálva” a vérben vagy a szövetnedvekben, gyakran tünetmentesen.

A pontos *Dirofilaria* faj azonosításhoz, (*D. repens* vagy *D. immitis*) speciális laboratóriumi PCR (molekuláris) vizsgálat szükséges. Azonban ha a vérvizsgálat nem mutat mikrofiláriákat, az nem jelenti automatikusan, hogy az állat nem fertőzött; lehet, hogy a nőstény féreg még nem érte el

a kifejlett állapotot. Gyors antigéntesztel kimutatható, ha nőstény féreg van az állatban.

A fertőzés megelőzése különösen fontos a védekezésben. A csípőszúnyogok – mint közvetítő vektorok – elleni védekezés részleges védelmet nyújt, ugyanakkor hatékonyabb módszer lehet a szúnyog által terjesztett lárvák továbbfejlődésének megakadályozása. Ennek érdekében ajánlott rendszeresen alkalmazni a megfelelő készítményeket (pl. szelamektin, moxidektin, milbemicin) a társállatokon, mivel ezek gátolják a fertőző lárvák kifejlődését a gazdaállatban.

Összefoglalás

A *Dirofilaria immitis* és a *D. repens* paraziták az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb problémát jelentettek Magyarországon, különösen a társállatok, elsősorban a kutyák körében. A fertőzött kutyák utaztatása miatt a paraziták terjedése biztosított, amihez az emberi települések környékén, vadon élő állatfajok is hozzájárulhatnak. A megfelelő megelőzés, a szúnyogok elleni védekezés és a kutyák rendszeres parazitaellenes kezelése a legfontosabb eszközök a fertőzés megakadályozására. Ezek a paraziták az embert is megfertőzhetik, azaz zoonóziát okozó nematódák.

A vadászok és az állatorvosok szerepe kulcsfontosságú a paraziták felismerésében és kezelésében. A felismerés és a megfelelő diagnosztikai eszközök használata a gyors és hatékony kezelés alapját képezhetik, megelőzve a súlyosabb megbetegedések kialakulását.

A betegség megelőzése és kezelése érdekében folyamatos edukáció és tájékoztatás szükséges az állattartók számára, hiszen a felelősségteljes állattartás, valamint a megfelelő prevenció intézkedések segíthetnek abban, hogy a *Dirofilaria* paraziták ne okozzanak további egészségügyi problémákat Magyarországon.

Dr. Soltész Zoltán
(HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont)

Hivatásos vadászok vármegyei versenye 2024-ben

A hivatásos vadászok éves versenyének vármegyei válogatóját idén is a galgamácsai Bányavölgyi Lőtérén tartottuk, az országos verseny szokatlanul korai időpontja miatt május 28-án. A verseny iránt való érdeklődés sajnos az idén sem döntött rekordot. A versenyszámokat idén is igyekeztünk olyan feladatokkal bővíteni, amelyekkel vármegyei nyertesünk az országos megmérettetésen is találkozhat.

A már hagyományos 50 kérdéses teszt megoldása után következett a kürtjelek felismerése. Az idén is plusz pontokat kapott az a versenyző, aki kürtjével maga is el tudta fűjni az egyik bemutatott kürtjelet. A továbbiakban madárhang, növényfajok, lőszérhüvely, védett fajok, vadászkutya fajták és vadbetegségek felismerése, rendészeti feladatellátással kapcsolatos feladat, trófeabírálat, valamint a sörétes és a 0,22-es golyós fegyverrel történő lövészet vártak a résztvevőkre.

Helyezések: A „Pest vármegye legjobb hivatásos vadásza” címet az idén Pálinkás István, a Ráckevei Vadásztársaság hivatásos vadásza nyerte el és kapta meg a jogot arra, hogy az országos szakmai versenyen indulhasson. Második helyen Faller László, a Pilisi Parkerdő Zrt. hivatásos va-

dásza végzett. Fejes Bálint, a Zsámbéki Medence Vadásztársaság hivatásos vadásza állhatott a (képzeltbeli) dobogó harmadik fokára.

A versenyzőknek ezúton is gratulálunk az elért eredményekhez. Köszönjük Gulyásné Sonkoly Krisztinának és Török Zsoltnak, a területi vadászati hatóság munkatársainak, Szőke Krisztián vadgazda mérnöknek, Bóbis Árpád, Keresztes Tibor, Kolozsi Géza László, Szabó-Tóth Péter és Ujhelyi Tamás tájegységi fővadászoknak, Kovács Gábor szakmai igazgatóknak – itt mint kürtösnek –, Szabó Zoltánnak és Márton Fábiánnak, valamint Guzsik Alfrédnek a verseny megszervezésében és lebonyolításában nyújtott segítségét.

2024. június 18-19-én került megrendezésre a Hivatásos Vadászok Országos Szakmai Versenye Chernelházadamonyán, amelynek rendezője az Országos Magyar Vadászkamara, házigazdája a Vas vármegyei Területi Szervezet volt. A megmérettetésnek a Répce völgye 2001 Kft. területe adott otthont. A kétnapos versenyen Pálinkás István X. helyezést ért el. Gratulálunk!

Pető Zoltán
titkár

TRÓFEASZEMLE A PILISI PARKERDŐ ZRT.-NÉL

A Pilisi Parkerdő Zrt. 2024. október 18-án egy szép, napfényes délelőtt a Budakeszi Erdészet Budakeszi Arborétumában tartotta a gímbika bögési szezon befejeztével a hagyományos trófeaszemlét. Reinitz Gábor vezérigazgató megnyitó beszéde után Dr. Csépanyi Péter vezérigazgató-helyettes értékelt szakmai szempontból az idei idényben elejtett gímbika terítéket.

A vadászat jóval több annál, mint hogy egy vad elejtése után a vadászok összegyűlnek és tiszteletet adnak a vadnak. A trófeák mögött sokkal mélyebb jelentés húzódik meg, amely összeköti az embert a természettel, az erdővel és a vadállománnyal. Ezt a kapcsolatot szeretném most méltatni, kitérve a vadászat társadalomban és környezetvédelemben betöltött szerepére.

A vadászat több ezer éve jelen van az emberi kultúrában, és mindig is fontos szerepet játszott a túlélésben, a közösségek fejlődésében, valamint a természet megismerésében. Azonban a modern

világban, ahol már nem az élelem megszerzése az elsődleges cél, a vadászat szerepe átalakult. Napjainkban a fenntartható vadgazdálkodás egyik legfontosabb pillére lett, amely nélkülözhetetlen a vadállomány egészségének megőrzéséhez és a természet egyensúlyának fenntartásához.

Az erdők és a vadállomány szoros kapcsolatban állnak egymással. Az erdők biztosítják a vad élőhelyét, és számos állatfaj számára nyújtanak táplálékot, búvóhelyet és szaporodási lehetőséget. Ugyanakkor a vadállomány – különösen a nagyvad, mint a gímszarvas – komoly hatással van az erdei ökoszisztémára. Túlszaporodás esetén kárt okozhatnak az erdő fiatalos állományaiban, a vegetációban, és ezáltal veszélyeztethetik az erdő megújulását. Ezt a kényes egyensúlyt segít fenntartani a felelős vadászat.

A vadászat nemcsak a vadállomány szabályozásában játszik szerepet, hanem fontos környezetvédelmi feladatot is ellát. A vadászat hozzájárul

a biodiverzitás megőrzéséhez azáltal, hogy segít megakadályozni az egyes fajok túlzott elszaporodását, ami hosszú távon az ökológiai rendszerek összeomlásához vezethetne. A vadászat során alkalmazott fenntartható vadgazdálkodás és az élőhelyek megőrzése olyan környezettudatos gyakorlatokat támogat, amelyek az erdők és benne a vad jövőjét egyaránt biztosítják.

A trófeaszemle nemcsak az egyes vadászatok sikerének mértéke, hanem emlékeztet bennünket arra, hogy milyen felelősséggel tartozunk a természet iránt. A gímbika elejtése egy hosszú folyamat része, amelyben a vadász feladata nemcsak az állat elejtése, hanem annak biztosítása is, hogy a jövő generációi is találkozhassanak a természettel és élvezhessék a vadászat szépségeit és értékeit. Ebben az évben 531 fő vett részt szarvasbögéstúrán, melynek bevétele jótékonyan járul hozzá az erdei ökoszisztéma fenntartáshoz, illetve közelebb hozza a kívülállókat a vadászat megértéséhez.

A Pilisi Parkerdő Zrt. által kezelt területeken magas a védett (természetvédelmi oltalom alatt álló, ill. Natura 2000) területek aránya (75,3%), továbbá nagy hangsúlyt kap az erdők közjóléti szerepe. Emiatt a nagy vágásterületeket kerülő, a kerítés nélküli erdőfelújításokat, valamint a folyamatos erdőborítást lehetővé tevő erdőgazdálkodási módszerek alkalmazása szükséges, amit elsősorban alacsony vadsűrűséggel lehet biztosítani.

A vadászat – különösen a gímszarvas vadászata – nem csupán a trófeáról szól. Egy mélyebb kapcsolatot jelképez az erdővel és annak lakóival, valamint egy közösségi és környezeti felelős-

ségvállalást, amely túlmutat az egyéni élményen. Csak akkor tarthatjuk meg ezt az egyensúlyt, ha továbbra is tisztelettel és gondossággal közelítünk a természethez, és szem előtt tartjuk a fenntarthatóságot. Ennek a fenntarthatóságnak a legfontosabb elemei, hogy a vadkilövési terveket egyre inkább a vadhatás monitoringra kell alapozni, az erdő tűrőképességének megfelelő alacsony vadsűrűségekre kell törekedni és a gímbika vadászata esetén pedig a vadászati célokat is figyelembe véve az érett koronás bikák kilövésének tervezésénél ügyelni kell a megfelelő korosodás biztosítására.

A trófeaszemlén a bögési idényben 170 elejtett gímbikából 145-öt tudtunk felsorakoztatni. A már bírált trófeákból (142 db) 5 aranyérmét, 21 ezüstérmét és 56 bronzérmét kapott. Hibás kilövést összesen 4 bikánál állapított meg a hatóság, ami a kirándulók által tömegesen látogatott erdőkben, a vadászat nehézségi fokát tekintve az erdész-vadász szakszemélyzet hozzáértését dicséri. A trófeasúlyra hatással lévő aszályos időjárás következményeként az átlagsúly – kismértékben elmaradva az előző évi adatoktól – 6,1 kg volt. Az átlagkor 8,7 év volt, mely hozzávetőleg megegyezett a korábbi évek adataival. A legkiemelkedőbb bikák a Budakeszi Erdészetnél (11,40 kg, 11 év, Dunazugi tájegység), a Gödöllői Erdészetnél (10,07 kg, 11 év, Börzsöny-Gödöllői tájegység) és a Bajnai Erdészetnél (9,83 kg, 11 év, Dunazugi tájegység) estek.

*Dr. Csépanyi Péter
Pallagi Gábor*

XIX. DÉLNYUGAT-CSERHÁTI TRÓFEASZEMLE AZ IPOLY ERDŐ ZRT.-NÉL

Újra, immáron XIX. alkalommal került megrendezésre a Délnyugat-cserhádi Trófeaszemle Katalinpusztán. Az eddigi évekhöz hasonlóan az időjárás ismét kegyes volt hozzánk. Amikor sütött a nap, talán kicsit melegünk volt, amikor pedig beborult, kicsit fáztunk, de nem áztunk!

A már megszokotthoz képest kevesebb, de kevésnek nem mondható, 104 db gímtrófea került bemutatásra. Kevesebb vadászatra jogosult hozta el trófeáit, érezte magáénak a rendezvényt.

A megnyitón Dobó István erdészetvezető statisztikájából megtudtuk, hogy az érmes elejtések száma arányosan emelkedett a terítékre került bikák számával. A rossz, hibás kilövések száma viszont csökkent.

A rövid és tartalmas adatok ismertetése után a jelenlévők szavazással megválasztották az év bikáját és az év selejt bikáját.

Az Év Bikájának megválasztott koronás agancsot viselő gím szerencsés elejtője Nagygyörgy Sámuel, a Vác-Kosd-Rád-Penc F.V.E. területén hozta terítékre e kiváló öreg bikát. A dobogóra

még két, mindenki számára kívánatos koronás, idős bika trófeája került. A 2. helyezett trófeát, Nyemecz Péter a Galagavölgye Vt. területén, a 3. helyezettet Fülöp Károly a Gödöllői Erdészet területén zsákmányolta.

Az Év Selejt Bikájának megválasztott visszarakott, torz trófeájú bika elejtője a Várkörnyéki Vt. területén Virág Csaba. Az Év Selejt Bikája verseny szorosságát mi sem mutatta jobban, mint az, hogy a második helyezett egyetlen szavazattal, míg a 3. helyezett három szavazattal maradt alul az első helyért folytatott versenyben. A 2. helyezett esetében Petrovicz Attila, Várkörnyéki Vt., a 3. helyezettnél Bartha László, Cservölgy Vt. volt a szerencsés vadász.

Az év bikáinak elejtői egy-egy díszesen faragott trófea alátéttel térhettek haza, kísérőik pedig az alkalomra gravírozott vadásztőrökkel lettek jutalmazva.

A jelenlévők egyetértettek abban, hogy idén a mért súlyok alulmaradtak a becsült súlyoktól, könnyebbek a trófeák. A bögés végig változó in-

tenzitású volt. Egy-egy nagyon erős hajnali vagy esti bögés után gyakran csend volt a következő kimenetelkor. A hajnalok eredményesebbek voltak, mint az esték, amikor a gím nehezebben és később mozdult. Ellentétben hajnalban tovább mutatták magukat, segítve a szakszerű bírálatot.

Az eredményhirdetés után a vendégeket ebédre invitáltuk, ahol háromféle ételből választhattak, ki-ki ízlése szerint. Az ebéd után baráti beszélgetéseket, tapasztalatcserét folytattak a jelenlévők. Egy-egy ilyen beszélgetést hallgatva sok tanulságot lehetett levonni az idej bögésről és a bikavadásztatásról.

A trófeaszemle eredményhirdetése után a természet szerető túrázóknak, a nagyközönségnek is lehetősége volt a trófeák megtekintésére. Bízunk abban, hogy ezzel is javítottuk a vadászok, a vadászat megítélését.

Reméljük, jövőre is találkozunk! Addig is adjon a Jóisten erőt és egészséget mindenkinek!

*Oszacski Attila
fővadász
Ipoly Erdő Zrt. Váci Erdészet*

A NEFAG ZRT. 2024. ÉVI DÁM TRÓFEASZEMLÉJE PUSZTAVACSON

A több mint másfél évtizedes múltra visszatekintő hagyományt ápolva, kellemesen hűvös, de verőfényes időjárási környezetben XVII. alkalommal rendezte meg a NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészete – a szomszédos vadászatra jogosultak partnerségével – a Pusztavacsi térség 2024. évi dám trófeamustráját.

A rendezvény 2024. november 5-ére került megszervezésre a NEFAG Zrt. Pusztavacsi Erdészetének vadászházánál. A szemlét Hatos Tamás erdészetigazgató köszöntése után Fehér Sándor a NEFAG Zrt. vezérigazgatója nyitotta meg. Beszédében hangsúlyozta azt a térségi összefogást, amely megalapozta, eredményre vitte, majd pedig minőségi szintre emelte a pusztavacsi régió dámgazdálkodását. Kiemelte azonban, hogy a jövő szakmai prioritásai között különös figyelmet érdemel a térség dámállományának mennyiségi kezelése. Az állománynövekedés, illetve annak nagysága nem érheti el azt szintet, amikor is az egyedek összessége a terület, illetve a térség ökoszisztémáinak ellenségévé válik és nehezen fel-

oldható gazdasági érdekeket ütköztet. A kitűzött cél és egyben következő évek szakmai kihívása, a dámállományhoz kötött bölcs állománygazdálkodás és annak bölcs hasznosítása. Ezt követően a szakmaiság és tapasztalatszere fontossága jegyében, méltatva az ilyen és hasonló szakmai jellegű rendezvények központi szerepét, nyitotta meg a trófeaszemlét. Az ünnepélyes megnyitó után, Hatos Tamás erdészetigazgató vette át a házigazda szerepét, és ismertette a rendezvény programpontjait, majd röviden összefoglalta az erdészet dámhasznosítási főidényéhez kapcsolható tapasztalatait. Ennek tartalma szerint, az erdészet jogosultsági területein a barcogási időszakban, 115 db dámbika került elejtésre, melyek a trófeatómeg tekintetében 3,6 kg-os átlagot értek el. Az elejtett bikák összesített darabszámából, éremtáblázat hasábjain, mintegy 75 db trófea képviselteti magát.

Az általános információk után az elejtésben közreműködő hivatásos vadászok adtak szakmai értékelést az egyes trófeák jellemző tulajdonságairól, az elejtés előtti bírálatok szempontjairól, valamint

a hivatalos bírálati eredményeiről. A szakmai értékelések után az érdeklődők egyéni ízlésük alapján tekinthették meg a szemlére felsorakoztatott 100 db feletti dám trófeát. Különleges áhítat és csodálat övezte a főhelyen kiállított kimagasló pontszámú és kiemelkedő trófeatómegű vadászszakmányokat.

Keresztes Tibor a tájegység fővadásza zárógondolataiban összegezte, hogy az idei esztendő mind a barcogás, mind pedig a trófeatómeg tekintetében elmaradt a várakozásoktól. Részéről is kiemelésre, illetve megerősítésre került a dám állomány nagyságának figyelemmel kísérése és a megfelelő mértékű szükség szerinti beavatkozás fontossága. A meghívásnak nagy örömeinkre széleskörű szakmai közönség tett eleget. Képviseletét magát a megye vadászati érdekképviselője, a dámmal gazdálkodó állami erdőgazdaságok szakemberei, a szomszédos vadászatra jogosultak, és jelentős volt

a szakmai érdeklődők tábora is. Nagy örömeinkre az elejtők közül is sokan tiszteltek meg bennünket a részvételükkel.

A szemle hivatalos részének zárását Hatos Tamás, a rendezvény házigazdája a tartamosság és a szakmaiság fontosságáról szóló gondolataival a következő évi találkozás reményében tartotta meg. Vendégeink a rendezvény további részében a vadászházban, illetve a ház előtt megterített asztaloknál a kemencében sült húsból és köretekből készített „teríték” minőségét mustrálhatták és kóstolhatták, kötetlen ismerkedések és eszmecsere közepette.

Megköszönve a megtisztelő részvételt,
Jó szerencsét és üdv a vadásznak!

*Magyar István
vadgazdálkodási és kommunikációs
vezető*

*Főszerkesztő: Pető Zoltán • A szerkesztőség tagjai: Guzsik Alfréd, Nyeső Cintia, Rácz Gábor
• Korrektor: Nemesbüki Mária • Címlap és hátsó borító fotó: Fülöp Bálint
Megjelent 13 500 példányban • Nyomás: Print Brokers Team Kft,
Szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor u. 34.
Tel: (06-1) 311-9608; e-mail: pest@omvk.hu*

JÓ VADÁSZATOT!

*Kellemes karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet kívánunk!*

